

RAČUNOVODSTVO DUGOTRAJNE IMOVINE NA PRIMJERU Š.D.D. „X“

Perkušić, Antonija

Master's thesis / Diplomski rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:269825>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-14**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

RAČUNOVODSTVO DUGOTRAJNE IMOVINE
NA PRIMJERU Š.D.D. „X“

Mentor:

Prof.dr.sc. Ivica Pervan

Student:

Antonija Perkušić

Matični broj: 2161192

Split, travanj, 2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Problem istraživanja	1
1.2. Predmet istraživanja	2
1.3. Ciljevi istraživanja.....	2
1.4. Metode istraživanja	3
1.5. Doprinos istraživanju	4
1.6. Struktura rada	4
2. ZAKONSKI OKVIR ZA RAČUNOVODSTVO Š.D.D.....	5
2.1. Zakon o računovodstvu.....	5
2.2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)	6
2.3. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)	8
2.4. Pravilnik RGFI	9
2.5. Specijalna regulativa	13
2.5.1. FIFA Statut.....	13
2.5.2. Statut UEFA-e.....	15
2.5.3. Statut HNS-a	17
3. RAČUNOVODSTVO DUGOTRAJNE IMOVINE PREMA MSFI	19
3.1. Dugotrajna imovina prema MSFI.....	19
3.1.1. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.....	20
3.1.2. MRS 23 – Troškovi posudbe	24
3.1.3. MRS 40 – Ulaganja u nekretnine	26
3.1.4. MRS 38 – Nematerijalna imovina	30
3.1.5. MRS 39 / MSFI 9 – Financijska imovina: priznavanje i mjerenje prema MRS-u 39 i MSFI 9	32
3.2. Godišnji popis imovine	35
3.2.1. Popis dugotrajne materijalne imovine	35

3.2.2. Popis dugotrajne nematerijalne imovine	36
3.2.3. Popis potraživanja i obveza	36
3.3. Računovodstveni aspekt amortizacije	37
4. PRAKTIČNI PRIMJER RAČUNOVODSTVA DUGOTRAJNE IMOVINE U Š.D.D. „X“	39
4.1. Opći podaci o š.d.d. „X“	39
4.2. Dugotrajna materijalna imovina – MRS 16.....	40
4.3. Dugotrajna nematerijalna imovina – MRS 38.....	42
4.3.1. Računovodstveni tretman igrača	44
4.4. Financijska imovina - MRS 39/MSFI 9	47
4.4.1. Udjeli kod povezanih poduzetnika.....	47
4.5. Položaj dugotrajne imovine u financijskim izvještajima	48
4.5.1. Bilanca	48
4.5.2. Račun dobiti i gubitka	53
4.6. Analiza učinka alternativnih obračuna dugotrajne imovine na pokazatelje	55
4.6.1. Pokazatelji likvidnosti.....	55
4.6.2. Pokazatelji zaduženosti	55
4.6.3. Pokazatelji aktivnosti	57
4.7. Usporedba š.d.d. „X“ s drugim š.d.d. u RH	58
5. ZAKLJUČAK.....	63
LITERATURA	65
POPIS TABLICA.....	67
POPIS SLIKA.....	67
PRILOZI	68
SAŽETAK.....	93
SUMMARY.....	94

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

U Hrvatskoj se primjenjuju dvije vrste računovodstvenih standarda i to Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) i Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI). Međunarodne standarde financijskog izvještavanja primjenjuju veliki poduzetnici i poduzetnici čiji vrijednosni papiri kotiraju na tržištu kapitala ili se obavljaju pripreme za njihovo uvrštavanje, dok Hrvatske standarde financijskog izvještavanja primjenjuju svi ostali poduzetnici.

Glavni problem istraživanja predstavlja obračun dugotrajne imovine, materijalne i nematerijalne. Definiranje problema istraživanja provodi se utvrđivanjem okvira dugotrajne imovine na primjeru š.d.d. „X“ i uspoređivanjem s drugim š.d.d. u Hrvatskoj sukladno zahtjevima računovodstvenih standarda (Zakon o računovodstvu, MSFI, HSFI, Pravilnik RGFI) i specijalnim regulativama (FIFA, UEFA i HNS).

Naglasak u ovom radu je stavljen na dugotrajnu materijalnu imovinu koju najviše opisuje standard HSFI 6 - Dugotrajna materijalna imovina i MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema te dugotrajnu nematerijalnu imovinu koju definira standard HSFI 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina i MRS 38 - Nematerijalna imovina.

U skladu sa zahtjevima HSFI-a 6 - Dugotrajna materijalna imovina i MRS-a 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, dugotrajna materijalna imovina se definira kao imovina koju poduzetnik posjeduje za korištenje u proizvodnji proizvoda ili isporuci roba ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe.

U skladu sa zahtjevima MRS 38 - Nematerijalna imovina, nematerijalna imovina se definira kao nemonetarna imovina bez opipljivih, tj. fizičkih obilježja a može se zasebno evidentirati. Najčešći oblici nematerijalne imovine su: izdaci za razvoj, patenti, franšize, koncesije, softver, zaštitni znaci, trgovački znak ili ime, goodwill.

Također, problem istraživanja ovog rada predstavlja i amortizacija. Amortizacija se definira kao trošak koji nastaje uporabom dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine s ograničenim korisnim vijekom trajanja koji se sustavno raspoređuje tijekom procijenjenog vijeka trajanja uporabe dugotrajne imovine. Prema standardima, metode koje se mogu koristiti

za obračun amortizacije su: linearna, funkcionalna, degresivna i progresivna. Politika amortizacije dugotrajne materijalne imovine predstavlja zanimljivo područje za istraživanje te njezin utjecaj na financijsku sliku š.d.d. „X“.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja diplomskog rada proizlazi iz problema istraživanja. Predmet istraživanja ovog diplomskog rada predstavlja dugotrajna imovina u š.d.d. „X“. Pregledom teorijske i empirijske literature te empirijskim istraživanjem na primjeru š.d.d. „X“ istražit će se i usporediti dugotrajna imovina š.d.d. „X“ s ostalim š.d.d. u Hrvatskoj.

U teorijskom dijelu rada iznijeti će se kompilacija istraživanja o samom računovodstvu dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine prema MSFI-u.

Predmet istraživanja u empirijskom dijelu rada je dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina u š.d.d. „X“ te njena usporedba s ostalim š.d.d. kroz godine. Prikazati će se položaj dugotrajne imovine u financijskim izvještajima (bilanca i račun dobiti i gubitka) te će se napraviti usporedba financijskih pokazatelja dobivenih iz financijskih izvještaja š.d.d. „X“ i drugih š.d.d. u Hrvatskoj.

1.3. Ciljevi istraživanja

Ciljevi istraživanja ovog diplomskog rada određeni su problemom i predmetom istraživanja. Glavni cilj je prikazati stvarnu sliku računovodstva dugotrajne imovine u š.d.d. „X“ na temelju teorijske i empirijske razrade.

U teorijskom dijelu rada cilj je definirati zakonski okvir za računovodstvo dugotrajne imovine te pojmovno određenje računovodstva dugotrajne imovine prema MSFI, a naglasak će biti na dugotrajnoj materijalnoj i nematerijalnoj imovini, njihovom mjerenju, priznavanju i vrednovanju te amortizaciji.

U empirijskom dijelu rada cilj je analizirati računovodstvo dugotrajne imovine na primjeru š.d.d. „X“. Također, cilj je utvrditi značaj i vrijednost dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, njihov položaj u financijskim izvještajima te je analizirati putem financijskih pokazatelja.

1.4. Metode istraživanja

U svrhu provođenja što kvalitetnijeg istraživanja koristit će se nekoliko metoda znanstvenog istraživanja:

- Metoda analize – postupak znanstvenog istraživanja rasčlanjivanjem složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente. Metoda se koristi u teorijskom dijelu rada te prilikom izvođenja zaključaka.
- Metoda sinteze – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije. Metoda se koristi u teorijskom dijelu rada te prilikom izvođenja zaključaka.
- Induktivna metoda – postupak znanstvenog istraživanja zaključivanjem iz općih postavki do konkretnih pojedinačnih zaključaka. Metoda se koristi prilikom izvođenja zaključaka.
- Deduktivna metoda – postupak znanstvenog istraživanja zaključivanjem o općim sudovima temeljem pojedinačnih ili posebnih činjenica. Metoda se koristi u teorijskom dijelu rada i prilikom izvođenja zaključaka.
- Metoda kompilacije – postupak znanstvenog istraživanja kojom se preuzimaju tuđi rezultati znanstveno istraživačkog rada, odnosno tuđi zaključci, opažanja, stavovi i spoznaja. Metoda se koristi u teorijskom dijelu rada pri određivanju predmeta istraživanja.
- Metoda deskripcije – postupak istraživanja kojim se jednostavno opisuju ili očitavaju činjenice, procesi i predmeti u prirodi i društvu, te njihovo empirijsko potvrđivanje odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja podataka. Metoda se koristi u teorijskom dijelu rada pri opisivanju specifičnosti predmeta istraživanja.
- Povijesna metoda – postupak istraživanja kojim se na temelju raznih dokumenata i dokaznog materijala može saznati što se sve dogodilo u prošlosti, kako i zašto. Metoda se koristi u teorijskom i empirijskom dijelu rada uspoređivanjem sadašnjih rezultata sa rezultatima iz prošlosti.

1.5. Doprinos istraživanju

Naglasak na doprinosu istraživanju odnosi se na razumijevanje važnosti računovodstva dugotrajne imovine te njezinog položaja i važnosti u š.d.d. „X“. Značaj računovodstva dugotrajne imovine je vidljiv u teorijskom dijelu rada gdje se detaljno prikazuje koji standardi je opisuju te kakav je njezin položaj u š.d.d. „X“, odnosno njena sama važnost u š.d.d. „X“. Provedeno istraživanje u ovom radu trebalo bi doprinijeti što boljem shvaćanju važnosti računovodstva dugotrajne imovine i potaknuti stručnjake na daljnja istraživanja glede ovog područja.

1.6. Struktura rada

Diplomski rad će se sastojati od pet osnovnih dijelova koji uključuju uvod i zaključak.

Uvodni dio rada opisuje problem i predmet istraživanja na temelju kojih će se utvrditi ciljevi samog istraživanja. Zatim će se pojasniti metode korištene u radu, doprinos provedenog istraživanja te će se detaljno opisati sadržaj diplomskog rada.

Drugi dio rada opisuje zakonski okvir za računovodstvo š.d.d. U njemu će se detaljno pojasniti Zakon o računovodstvu, Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI), Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI), Pravilnik RGFI te specijalna regulativa koja se odnosi na š.d.d. kao što je FIFA, UEFA i HNS.

U trećem dijelu rada će se teorijski definirati pojam i važnost računovodstva dugotrajne imovine prema MSFI-u s ciljem što boljeg razumijevanja njihove važnosti. Detaljno će se opisati standardi MRS 16, MRS 23, MRS 40, MRS 38, MRS 39 / MSFI 9, koji se odnose na dugotrajnu imovinu.

Četvrti dio rada prikazuje praktični primjer računovodstva dugotrajne imovine temeljem prikupljenih podataka iz š.d.d. „X“. Prikazati će se opći podaci o š.d.d. „X“ te njihova materijalna imovina prema MRS-16 i nematerijalna imovina prema MRS-38. Također će se detaljno prikazati položaj dugotrajne imovine u financijskim izvještajima te će se analizirati i usporediti dugotrajnu imovinu s drugim š.d.d. u Hrvatskoj putem financijskih pokazatelja.

U petom, posljednjem dijelu, iznijet će se zaključak. Zaključak će se donijeti na temelju teorijskog dijela rada te cjelokupno provedenog empirijskog istraživanja.

2. ZAKONSKI OKVIR ZA RAČUNOVODSTVO Š.D.D.

2.1. Zakon o računovodstvu

Zakonom o računovodstvu¹ se uređuje računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.

Prema ovom zakonu² **poduzetnici su:**

1. trgovačko društvo i trgovac pojedinac određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva;
2. poslovna jedinica poduzetnika iz 1. točke ovog stavka sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja, te poslovna jedinica poduzetnika iz države članice ili treće države koji su obveznici poreza na dobit sukladno propisima kojima se uređuju porezi;
3. podružnica inozemnih poduzetnika u RH, ako ista nije poslovna jedinica, kako je određeno propisima kojima se uređuju trgovačka društva.

Poduzetnici se razvrstavaju³ na mikro, male, srednje i velike ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Pokazatelji na temelju kojih se razvrstavaju poduzetnici su:

- Iznos ukupne aktive;
- Iznos prihoda;
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

¹ Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, 134/15, 120/16., čl.1.

² Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, 134/15, 120/16., čl.4. st.2.

³ Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, 134/15, 120/16., čl.5. st.1.

Poduzetnik⁴ je dužan **sastavljati i prezentirati** godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja sukladno odredbama ovog zakona.

Izmjenama st. 9. čl. 19. ZOR-a⁵ promijenjen je datum s kojim je poduzetnik dužan sastaviti godišnje financijske izvještaje u slučaju statusnih promjena. Do 31.12.2016. bilo je propisano da se kod statusnih promjena izvještaji trebaju sastaviti na dan koji prethodi upisu statusne promjene, a prema novoj odredbi, koja se primjenjuje od 1.1.2017., propisano je da se godišnji financijski izvještaji trebaju sastaviti na dan koji prethodi nastanku statusne promjene.

2.2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)

Međunarodni računovodstveni standardi (MRS)⁶ podrazumijevaju dogovorena pravila o pripremanju, priznavanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poslovnih subjekata. Standardi se kontinuirano mijenjaju, nadopunjavaju ili stavljaju van upotrebe sukladno promjenama u okruženju kao što su neujednačen makroekonomski razvoj, ubrzan razvoj financijskih tržišta kapitala i slično. 2001. godine MRS-evi su nadopunjeni Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Razvoj MSFI-a također ukazuje na transformaciju financijskog izvještavanja s multinacionalnih računovodstvenih standarda prema jedinstvenim svjetskim računovodstvenim standardima.

MSFI-eve donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board – IASB). Ciljevi IASB-a su:

- Razvijati skup visoko kvalitetnih razumljivih i globalno primjenjivih računovodstvenih standarda koji zahtijevaju kvalitetne informacije u financijskim izvještajima kako bi se pomoglo sudionicima u svjetskim tržištima kapitala;

⁴ Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, 134/15, 120/16., čl.17. st.1.

⁵ Štahan, M. (2017): Izmjene i dopune zakona o računovodstvu, Financije, pravo i porezi, br.1/17., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.7.

⁶ Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>

- Unaprijediti korištenje i primjenjivanje tih standarda;
- Aktivno raditi s nacionalnim kreatorima standarda kako bi se doveli do približavanja nacionalnih računovodstvenih standarda i MSFI-a visoko kvalitetnim rješenjima.

Financijsko izvješćivanje po MSFI-evima regulira se Uredbom Europskog parlamenta (1606/2002) prema kojoj, počevši od 01.01.2015. godine, trgovačka društva koja sastavljaju konsolidirana financijska izvješća i čije dionice kotiraju na burzama trebaju sastavljati financijska izvješća u skladu s navedenom Uredbom. Do danas su samo Cipar i Malta propisali primjenu MSFI-a za sve oblike trgovačkih društava. Ostale zemlje EU u raznim oblicima dopuštaju ili zabranjuju financijsko izvješćivanje prema svjetskim standardima te ih razlikuju kao mala, srednja i velika trgovačka društva.

Primjena MSFI-a u Hrvatskoj propisana je Zakonom o računovodstvu. Obveznici primjene su veliki poduzetnici te poduzetnici čije su dionice ili dužnički vrijednosni papiri uvršteni ili se obavlja priprema za njihovo uvrštavanje na organizirano tržište vrijednosnih papira.

Mali i srednji poduzetnici mogu, ako to žele, primjenjivati MSFI-eve u cijelosti ili standarde koje je donio Odbor za standarde financijskog izvještavanja.

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)⁷ su standardi i tumačenja koje je usvojio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB). Oni obuhvaćaju:

- a) Međunarodne standarde financijskog izvještavanja;
- b) Međunarodne računovodstvene standarde;
- c) Tumačenja Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) i bivšeg Stalnog odbora za tumačenje.

⁷ Narodne novine, (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br.136. HSFI 1, t.7.

2.3. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)

Odbor za standarde financijskog izvještavanja donio je odluku o izradi **Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (HSFI)**⁸. HSFI zadovoljavaju uvjete koje Europska unija ostavlja glede sastavljanja, prezentiranja i objavljivanja financijskih izvještaja. Kriteriji mjerenja i priznavanja u skladu su s MSFI kao i s IV. i VII. Direktivom EU. Oni cjelovito obrađuju značajne pozicije financijskih izvještaja, manjeg su opsega, lakši za razumijevanje i primjenu te su obvezni za male i srednje poduzetnike.

Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja⁹ uređuje se tematika u vezi s financijskim izvještajima, u prvom redu, namijenjenim vanjskim korisnicima. Poduzetnici čiji su financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja trebaju objaviti u bilješkama izjavu o njihovoj primjeni i suglasnosti.

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja¹⁰ su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. U Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja naznačene su temeljne koncepcije na kojima počiva sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja.

Svrha ovih standarda je:

- Propisati osnovu za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja;
- Pomoć revizorima u formiranju mišljenja jesu li financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja;
- Pomoć korisnicima financijskih izvještaja pri tumačenju podataka i informacija koje su sadržane u financijskim izvještajima.

⁸ Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>

⁹ Narodne novine, (2009): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br.86. HSFI 1, t.1.1.

¹⁰ Narodne novine, (2009): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br.86. HSFI 1, t.1.2.

2.4. Pravilnik RGFI

Ovim **Pravilnikom**¹¹ se propisuje sadržaj i vođenje Registra godišnjih financijskih izvještaja, ažuriranje registra, način i rokovi dostave dokumentacije, zaprimanje dokumentacije, javna objava te zaštita i očuvanje dokumentacije i podataka iz Registra, u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Registar¹² je godišnji izvor informacija o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja poduzetnika iz čl.4. st.2. i čl.4. st.3. Zakona o računovodstvu.

Godišnji financijski izvještaji (GFI)¹³ propisani su čl.19. Zakona o računovodstvu, te sukladno st.5. istog članka, strukturu i sadržaj GFI-a detaljnije propisuje ministar financija pravilnikom. GFI-e prema strukturi i sadržaju propisanim novim Pravilnikom obvezni su sastavljati svi poduzetnici osim poduzetnika čije je poslovanje posebnim propisima i čije izvještaje propisuju nadležna nadzorna tijela.

Tablica 1: Obuhvat godišnjih financijskih izvještaja po vrstama poduzetnika

Red. br.	Financijski izvještaji	Obveznici
1.	Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)	- svi poduzetnici - fizičke i ostale pravne
2.	Račun dobiti i gubitka	osobe obveznici poreza
3.	Bilješke uz financijske izvještaje	na dobit
4.	Izvještaj o novčanim tokovima po indirektnoj ili direktnoj metodi	- srednji poduzetnici - veliki poduzetnici
5.	Izvještaj o promjenama kapitala	- subjekti od javnog interesa - obveznici konsolidacije
6.	Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	- subjekti od javnog interesa - obveznici MSFI-a

Izvor: Rakijašić, J., Slovinac, I. i Zaloker, D., (2015): Novi Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Financije, pravo i porezi, br.11/15., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.53.

¹¹ Narodne novine d.d. (2016): Pravnik RGFI, Narodne novine d.d., Zagreb, br.1. čl.1.

¹² Narodne novine d.d. (2016): Pravnik RGFI, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 1. čl.2.

¹³ Rakijašić, J., Slovinac, I. i Zaloker, D., (2015): Novi Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Financije, pravo i porezi, br.11/15., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.53.

Prema novom Pravilniku kao i do sada, mali poduzetnici te ostale pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, obvezni su sastaviti samo izvještaj o financijskom položaju (bilancu), račun dobiti i gubitka i bilješke, a istu obvezu ima i nova kategorija poduzetnika – mikro poduzetnici.

Srednji i veliki poduzetnici, svi subjekti od javnog interesa i obveznici konsolidacije su pored navedenih izvještaja obvezni sastavljati i izvještaj o novčanim tokovima te izvještaj o promjenama kapitala.

Subjekti od javnog interesa i ostali obveznici primjene MSFI-a dodatno su obvezni sastavljati i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Novim Pravilnikom,¹⁴ u bilanci su detaljnije razrađene pozicije financijske imovine, potraživanja i obveza. Promjene u aktivu na pozicijama **dugotrajne imovine** u okviru **Nematerijalne imovine**, pozicija Izdaci za razvoj proširena je i sada ima naziv Izdaci za istraživanje i razvoj. Troškovi koji proizlaze iz istraživanja kao i do sada, prema MRS 38 – Nematerijalna imovina i novog HSFI-a 5 – Nematerijalna imovina, ne priznaju se kao imovina, već kao rashod u trenutku nastanka.

Izmijenjena je struktura i sadržaj **Dugotrajne financijske imovine** na način da se financijska imovina iz odnosa s povezanim poduzetnicima iskazuje na zasebnim pozicijama kako slijedi:

- Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe;
- Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe;
- Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe;
- Ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesom;
- Ulaganja u ostale vrijednosne papire društva povezanih sudjelujućim interesom;
- Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom.

U okviru **potraživanja**, pozicija Potraživanja od povezanih poduzetnika razrađena je na zasebne pozicije ovisno potječu li potraživanja s osnove prodaje roba i usluga ili s nekih drugih osnova, te radi li se o potraživanjima od poduzetnika unutar grupe ili od društva povezanih sudjelujućim interesom. S obzirom na to nastale su pozicije:

- Potraživanja od poduzetnika unutar grupe za isporučene robe i usluge;
- Ostala potraživanja od poduzetnika unutar grupe;

¹⁴ Rakijašić, J., Slovinac, I. i Zaloker, D., (2015): Novi Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Financije, pravo i porezi, br.11/15., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.54.

- Potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom za isporučene robe i usluge;
- Ostala potraživanja od društva povezanih sudjelujućim interesom.

Tablica 2: Nova struktura i sadržaj bilance

Oznaka	Naziv pozicije
	AKTIVA
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
B	DUGOTRAJNA IMOVINA
I	NEMATERIJALNA IMOVINA
1.	Izdaci za istraživanje i razvoj
2.	Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava
3.	Goodwill
4.	Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine
5.	Nematerijalna imovina u pripremi
6.	Ostala nematerijalna imovina
II	MATERIJALNA IMOVINA
1.	Zemljište
2.	Građevinski objekti
3.	Postrojenja i oprema
4.	Alati, pogonski inventar i transportna imovina
5.	Biološka imovina
6.	Predujmovi za materijalnu imovinu
7.	Materijalna imovina u pripremi
8.	Ostala materijalna imovina
9.	Ulaganja u nekretnine
III	DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Ulaganja u vrijednosne papire
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično
9.	Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela
10.	Ostala dugotrajna financijska imovina
IV	POTRAŽIVANJA
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe za isporučene robe i usluge
2.	Ostala potraživanja od poduzetnika unutar grupe
3.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom za isporučene robe i usluge
4.	Ostala potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Potraživanja po osnovi obročne prodaje
6.	Ostala potraživanja
V	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA
C	KRA TKOTRAJNA IMOVINA
I	ZALIHE
1.	Sirovine i materijal
2.	Proizvodnja u tijeku
3.	Gotovi proizvodi
4.	Trgovačka roba
5.	Predujmovi za zalihe
6.	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji
7.	Biološka imovina
II	POTRAŽIVANJA
1.	Potraživanja od poduzetnika unutar grupe za isporučene robe i usluge
2.	Ostala potraživanja od poduzetnika unutar grupe
3.	Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom za isporučene robe i usluge
4.	Ostala potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Potraživanja od kupaca
6.	Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika
7.	Potraživanja od države i drugih institucija
8.	Ostala potraživanja
III	KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA
1.	Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe
3.	Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe
4.	Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom
5.	Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom
6.	Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom
7.	Ulaganja u vrijednosne papire
8.	Dani zajmovi, depoziti i slično
9.	Ostala financijska imovina
IV	NOVAC U BANC I BLAGAJNI

Izvor: Rakijašić, J., Slovinac, I. i Zaloker, D., (2015): Novi Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Financije, pravo i porezi, br.11/15, TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.55. i 56.

2.5. Specijalna regulativa

2.5.1. FIFA Statut

Fédération Internationale de Football Association (FIFA)¹⁵ je udruga registrirana u Trgovačkom registru kantona Zurich sukladno članku 60 ff. Švicarskog građanskog zakona. Sjedište FIFA-e¹⁶ nalazi se u Zurichu (Švicarska) i može biti preseljeno u drugo mjesto samo rezolucijom Kongresa.

Ciljevi FIFA-e su:

- a) Stalno unapređenje nogometa i njegova globalna promocija u smislu njegovog ujedinjenja, obrazovnih, kulturnih i humanitarnih vrijednosti, posebno putem programa za mladež i razvojnih programa;
- b) Organizacija vlastitih međunarodnih natjecanja;
- c) Sastavljanje pravilnika i odredbi kojima se uređuju nogometna i povezana pitanja te osiguranje njihove primjene;
- d) Kontrola svih vrsta nogometa unutar saveza poduzimanjem potrebnih mjera za sprečavanje kršenja Statuta, Pravilnika ili odluka FIFA-e ili Pravila igre;
- e) Nastojati osigurati da nogomet bude dostupan svima koji žele sudjelovati, bez obzira na spol ili dob;
- f) Promicati razvoj ženskog nogometa i potpuno sudjelovanje žena na svim razinama nogometnog upravljanja;
- g) Promicati integritet, etiku i fair play s ciljem sprečavanja svih metoda ili postupaka, kao što su korupcija, doping ili manipulacija utakmica, koji mogu ugroziti integritet utakmica, natjecanja, igrača, službenih osoba i saveza članova, ili dovesti do zlouporabe nogometa unutar saveza.

¹⁵ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.1., st.1.

¹⁶ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.1., st.2.

Savezi članovi koji pripadaju istom kontinentu formirali su sljedeće **konfederacije**¹⁷ koje je priznala FIFA:

- a) Confederación Sudamericana de Fútbol – CONMEBOL;
- b) Asian Football Confederation – AFC;
- c) Union des associations européennes de football - UEFA;
- d) Confédération Africaine de Football – CAF;
- e) Confederation of North, Central American and Caribbean Association Football – CONCACAF;
- f) Oceania Football Confederation – OFC.

FIFA najmanje jednom godišnje,¹⁸ na svoj vlastiti trošak, organizira konferenciju saveza članova za predsjednike saveza članova i/ili njihove najviše dužnosnike, kako bi rješavali pitanja od visoke važnosti za nogometni svijet, kao što su na primjer: nogometni razvoj, integritet, društvena odgovornost, upravljanje, ljudska prava, rasizam, namještanje utakmica, jednakost spolova, zaštita čistih sportaša i mladeži te sigurnost.

Disciplinske mjere su primarno:

- 1) Za fizičke i pravne osobe:¹⁹ opomena, ukor, novčana kazna, povrat nagrada.
- 2) Za fizičke osobe:²⁰ opomena, isključenje, suspenzija za utakmice, zabrana pristupu svlačionicama i/ili klupi za zamjenske igrače.
- 3) Za pravne osobe:²¹ zabrana transfera, igranje utakmice bez gledatelja, igranje utakmice na neutralnom teritoriju, zabrana igranja na određenom stadionu, poništenje rezultata utakmice, isključenje, utakmica izgubljena „bez borbe“, oduzimanje bodova, spuštanje u nižu ligu, ponovno odigravanje utakmice.

¹⁷ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.22., st.1.

¹⁸ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.49.

¹⁹ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.56., st.1.

²⁰ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.56., st.2.

²¹ Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.56., st.3.

Vijeće odlučuje o **mjestu održavanja**²² završnih natjecanja koje organizira FIFA, s isključivim izuzećem u odnosu na mjesto završnog natjecanja FIFA Svjetskog prvenstva, o čemu odlučuje Kongres.

2.5.2. Statut UEFA-e

Union des Associations Européennes de Football (UEFA)²³ je udruga koja je upisana u registar poduzeća prema odredbama čl.60 i ostalog Švicarskog građanskog zakona.

Sjedište UEFA-e²⁴ je u Švicarskoj. Izvršni odbor uređuje lokaciju registriranog ureda UEFA-e.

Ciljevi UEFA-e²⁵ su:

- a) Rješavati sva pitanja vezana uz europski nogomet;
- b) Promicati nogomet u Europi u duhu mira, razumijevanja i fair playa, bez bilo kakve diskriminacije na političkoj, spolnoj, vjerskoj, rasnoj ili bilo kojoj drugoj osnovi;
- c) Nadzirati i kontrolirati razvoj svih vrsta nogometa u Europi;
- d) Organizirati i provoditi međunarodna nogometna natjecanja i turnira na europskoj razini za svaku vrstu nogometa i istovremeno poštovati zdravlje igrača;
- e) Sprečavati sve metode ili prakse koje mogu ugroziti regularnost utakmica ili natjecanja ili dovesti do zlouporabe nogometa;
- f) Promicati i štiti etičke standarde i dobro upravljanje u europskom nogometu;
- g) Osigurati da sportske vrijednosti uvijek prevladavaju nad komercijalnim interesima;
- h) Redistribuirati ostvareni prihod od nogometa u skladu s načelima solidarnosti i poticati ponovno ulaganje u korist svih razina i područja nogometa, posebno u nogomet na najširoj osnovi.

²² Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, čl.69., st.1.

²³ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.1., t.1.

²⁴ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.1., t.2.

²⁵ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.2., t.1.

UEFA²⁶ je konfederacija priznata od FIFA-e. UEFA,²⁷ kao rukovodno nogometno tijelo na europskoj razini, može priznati i uključiti u konzultacijski proces o europskim nogometnim pitanjima, skupine koje zastupaju interese različitih dionika europskog nogometa (lige, klubovi, igrači, navijači), pod uvjetom da su oni:

- a) Organizirani u skladu sa Statutom UEFA-e, pravilnicima i vrijednostima;
- b) Osnovani na demokratski, otvoreni i transparentni način.

UEFA²⁸ ima isključivu **nadležnost** organizacije ili ukidanja međunarodnih natjecanja u Europi, u kojima sudjeluju savezi članovi i/ili njihovi klubovi. Ova odredba ne odnosi se na natjecanja FIFA-e.

Natjecanja UEFA-e²⁹ su sljedeća:

- a) Za reprezentativne momčadi: UEFA Europsko nogometno prvenstvo, UEFA Europsko U-21 prvenstvo, UEFA Europsko U-19 prvenstvo, UEFA Europsko U-17 prvenstvo, UEFA Europsko prvenstvo za žene, UEFA Europsko žensko U-19 prvenstvo, UEFA Europsko U-17 prvenstvo, UEFA Europsko futsalno prvenstvo, UEFA Kup regija.
- b) Za klupske momčadi: UEFA Liga prvaka, UEFA Europska liga, UEFA Super kup, UEFA Futsalni kup, UEFA Liga prvaka.
- c) Izvršni odbor odlučuje da li će osnovati ili preuzeti druga natjecanja, kao i da li će ukinuti postojeća natjecanja.

Izvršni odbor³⁰ utvrđuje propozicije kojima se utvrđuju uvjeti sudjelovanja i održavanja UEFA-inih natjecanja. Ove propozicije će definirati jasan i transparentan postupak kandidature za sva UEFA-ina natjecanja, uključujući i finala tih natjecanja.

Pravo kluba³¹ da sudjeluje u nacionalnom prvenstvu ovisi prije svega o sportskom postignuću. Klub se kvalificira za nacionalno prvenstvo na način da ostane u određenoj ligi ili da prijeđe u višu ili nižu ligu na kraju sezone.

²⁶ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.3., t.1.

²⁷ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.3. (bis)

²⁸ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.49., t.1.

²⁹ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.49., t.2.

³⁰ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.50., t.1.

³¹ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.51., t.1.

Bez odobrenja UEFA-e³² nisu dozvoljene nikakve kombinacije ili osnivanje udruženja između saveza članova UEFA-e ili između liga ili klubova pridruženih, izravno ili neizravno, različitim savezima članovima UEFA-e.

2.5.3. Statut HNS-a

Hrvatski nogometni savez (HNS)³³ jedini je nacionalni sportski savez koji potiče, promiče i skrbi o hrvatskom nogometnom sportu, o nacionalnim nogometnim ekipama te ga predstavlja u međunarodnim odnosima.

Nogometni sport³⁴ u ovom Statutu označava: nogomet, mali nogomet (futsal) i nogomet na pijesku.

Hrvatski nogometni savez (Croatian Football Federation)³⁵ osnovan je 1912. godine u Zagrebu kada je djelovao u okviru Hrvatskog športskog saveza.

HNS³⁶ je neprofitna pravna osoba, upisana u Registar udruga Republike Hrvatske pri Gradskom uredu za opće pravo Grada Zagreba, Registar sportskih djelatnosti pri Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport i Registar neprofitnih organizacija pri Ministarstvu financija Republike Hrvatske.

Savez se **udružuje**³⁷ u Svjetsku nogometnu organizaciju (FIFA) i Europsku nogometnu organizaciju (UEFA).

Članovi Saveza³⁸ su: 20 nogometnih saveza u županijama, Zagrebački nogometni savez, nogometni savezi gradova i nogometni klubovi.

³² Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, čl.51., t.1.

³³ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.1., st.1.

³⁴ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.1., st.2.

³⁵ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.2.

³⁶ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.3.

³⁷ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.11., st.1.

³⁸ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.17., st.1.

Savez organizira i koordinira sljedeća **službena natjecanja**:³⁹ Hrvatsko nogometno prvenstvo, Hrvatski nogometni kup, Hrvatski nogometni superkup, Hrvatsko nogometno prvenstvo za juniore, Hrvatsko nogometno prvenstvo za juniore – amateri, Hrvatski nogometni kup za juniore, Hrvatsko nogometno prvenstvo za kadete, Hrvatsko nogometno prvenstvo za kadete – amateri, Hrvatski nogometni kup za kadete, Superkup za ukupnog prvaka Hrvatske za kadete i juniore, Hrvatsko nogometno prvenstvo za pionire, Hrvatski nogometni kup za pionire, Natjecanja prednatjecateljskog uzrasta, Hrvatsko nogometno prvenstvo za žene, Hrvatski nogometni kup za žene, Hrvatsko nogometno prvenstvo za mladež – žene, Hrvatski nogometni kup za mladež – žene, Hrvatsko nogometno prvenstvo u malom nogometu, Natjecanja mlađih uzrasta u malom nogometu, Hrvatski nogometni kup u malom nogometu, Natjecanja veterana, Natjecanja nogometa na pijesku.

Savez i njegovi članovi,⁴⁰ bez prethodnog odobrenja FIFA-e i/ili UEFA-e neće igrati utakmice, niti ostvarivati sportske kontakte sa savezima koji nisu članovi FIFA-e ili UEFA-e.

Natjecanja nogometnih klubova⁴¹ na području Republike Hrvatske provode se u sljedećim kategorijama igrača:

- 1) Odrasli – seniori i seniorke;
- 2) Mlađi uzrasti: a) juniori;
b) kadeti;
c) pioniri (mlađi i stariji);
d) početnici.

Radi promicanja nogometa i ostvarenja najviših dostignuća u nogometnom sportu, Savez ustrojava nacionalne nogometne vrste – **reprezentacije**⁴².

Reprezentacije⁴³ su vrste najboljih igrača/ica i drugih sudionika koji predstavljaju hrvatski nogomet. Svaka reprezentacija **sastavljena je**⁴⁴ od igrača/ica, stručnog vodstva i vodstva reprezentacije.

³⁹ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.65., st.1.

⁴⁰ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.70.

⁴¹ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.72., st.1.

⁴² Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.73., st.1.

⁴³ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.73., st.2.

⁴⁴ Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, čl.73., st.4.

3. RAČUNOVODSTVO DUGOTRAJNE IMOVINE PREMA MSFI

3.1. Dugotrajna imovina prema MSFI

Dugotrajna imovina⁴⁵ je onaj dio imovine koji se pretvara u novčani oblik u razdoblju dužem od godine dana. Za potrebe sastavljanja bilance uobičajeno se prikazuje kroz četiri osnovna podoblika, a to su: materijalna imovina, nematerijalna imovina, financijska imovina i dugotrajna potraživanja.

Tablica 3: Oblici dugotrajne imovine

DUGOTRAJNA IMOVINA			
MATERIJALNA	NEMATERIJALNA	FINANCIJSKA	POTRAŽIVANJA
-zemljište, šume -zgrade -postrojenja i oprema -alati, uredski i pogon. inventar -vozila itd.	-osnivački izdaci -izdaci za istraživanje i razvoj -patenti, licence -koncesije -goodwill i sl.	-dani krediti, depoziti i kaucije -vrijednosni papiri -dug. depoziti kod banaka -ostala dug. ulaganja	-prodaja na kredit -od povezanih poduzeća -ostala potraživanja

Izvor: Žager, K. i Žager, L. (1996): Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija, 2. izmijenjeno i dopunjeno izd., Inženjerski biro d.d., Zagreb., str.87.

⁴⁵ Žager, K. i Žager, L. (1996): Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija, 2. izmijenjeno i dopunjeno izd., Inženjerski biro d.d., Zagreb., str.86.

3.1.1. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema

Računovodstveni postupci⁴⁶ u svezi dugotrajne materijalne imovine, koji uključuju početno priznavanje, naknadno mjerenje te objavljivanje u financijskim izvještajima društva, uređeni su zahtjevima HSFI-a 6 – Dugotrajna materijalna imovina i MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

HSFI 6 i MRS 16⁴⁷ određuju **dugotrajnu materijalnu imovinu** kao imovinu:

- a) koju poduzetnik posjeduje za korištenje u proizvodnji proizvoda ili isporuci roba ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe i
- b) koja se očekuje koristiti duže od jednog razdoblja, te
- c) kao onu imovinu koja je namijenjena za korištenje na neprekidnoj osnovi u svrhu aktivnosti društva.

Dugotrajna materijalna imovina⁴⁸ obuhvaća:

- zemljišta i šume;
- građevinske objekte;
- postrojenja, strojeve i opremu;
- alate, pogonski i uredski inventar, pokućstvo i transportna sredstva;
- stambene zgrade i stanove;
- predujmove za dugotrajnu materijalnu imovinu;
- dugotrajnu materijalnu imovinu u pripremi.

Prema definiciji nekretnina, postrojenja i opreme⁴⁹ proizlazi da se standard MRS 16 ne primjenjuje na svu dugotrajnu materijalnu imovinu.

⁴⁶ Zaloker, D. (2015): Naknadna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu, *Financije, pravo i porezi*, br.8/15., TEB, Zagreb., UDK 657.1, str.49.

⁴⁷ Belak, V. (2009): *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine: prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci*, Belak Excellens d.o.o., Zagreb., str.55.

⁴⁸ Belak, V. (2006): *Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima*, Zgombić & Partneri, Zagreb, str.156.

⁴⁹ Pervan, I. (2014): *MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema*, Sveučilište u Splitu, Split., str.1-2.

Tako se MRS 16 **ne primjenjuje** na sljedeće oblike dugotrajne materijalne imovine:

- Ulaganja u nekretnine – MRS 40
- Nekretnine, postrojenja i opremu koja se drži radi prodaje – MSFI 5
- Biološka imovina povezana s poljoprivrednim aktivnostima – MRS 41
- Priznavanje i mjerenje imovine povezane s istraživanjem i procjenom – MSFI 6.

MRS 16 definira sljedeće ključne pojmove:

- **Knjigovodstvena vrijednost** je iznos po kojem je neka imovina priznata nakon odbitka akumulirane amortizacije i akumuliranih gubitaka od umanjenja.
- **Trošak** je iznos plaćenog novca ili novčanih ekvivalenata ili, fer vrijednost druge naknade dane za nabavu imovine u vrijeme stjecanja ili izgradnje, ili gdje je to moguće, iznos koji se može pripisati toj imovini kod početnog priznavanja u skladu sa specifičnim zahtjevima drugih MSFI.
- **Amortizirajući iznos** je trošak imovine ili drugi iznos koji zamjenjuje trošak umanjen za procijenjeni ostatak vrijednosti.
- **Amortizacija** je sustavni raspored amortizirajućeg iznosa imovine tijekom korisnog vijeka upotrebe.
- **Fer vrijednost** je iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obveza podmiriti između informiranih i nepovezanih stranaka koje su voljne obaviti transakciju.

3.1.1.1. Početno mjerenje

Vijek uporabe dugotrajne materijalne imovine,⁵⁰ pri njenom početnom priznavanju, procjenjuje se prema:

- a) razdoblju u kojem se očekuje da će imovina biti na raspolaganju za upotrebu ili,
- b) broju proizvoda ili sličnih jedinica koje se očekuju ostvariti korištenjem te imovine.

Pojedinačni predmet nekretnina, postrojenja i opreme,⁵¹ koji zadovoljava kriterije priznavanja kao imovina, treba mjeriti po njegovom trošku (trošak nabave).

⁵⁰ Zaloker, D. (2015): Naknadna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu, Financije, pravo i porezi, br.8/15., TEB, Zagreb., UDK 657.1, str.49.

⁵¹ Pervan, I. (2014): MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, Sveučilište u Splitu, Split., str.2-4.

Trošak pojedine nekretnine, postrojenja i opreme obuhvaća:

- **kupovnu cijenu**, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata;
- sve troškove koji se **izravno mogu pripisati dovođenju sredstava na mjesto i u radno stanje** za namjeravanu upotrebu;
- početno procijenjene **troškove demontaže, uklanjanja sredstva i obnavljanja mjesta** na kojem je imovina smještena, za koje obveza za subjekt nastaje kada je imovina nabavljena ili kao posljedica korištenja sredstva tijekom razdoblja za namjene različite od proizvodnje zaliha tijekom razdoblja.

Trošak pojedine nekretnine, postrojenja i opreme jednak je cijeni za plaćanje na datum priznavanja te imovine.

Kada je plaćanje za neki predmet nekretnina, postrojenja i opreme odgođeno preko uobičajenih kreditnih rokova razlika između ekvivalenta gotovinske cijene i ukupnih plaćanja priznaje se kao rashod kamata tijekom trajanja kredita, osim ako se ove kamate ne kapitaliziraju u skladu s MRS 23.

Primjeri troškova koji se mogu direktno pripisati jesu:

1. troškovi naknada zaposlenika;
2. početni troškovi pripreme mjesta;
3. početni troškovi isporuke i rukovanja;
4. početni troškovi instaliranja i montaže;
5. troškovi testiranja pravilnog funkcioniranja pogona, nakon odbitka neto koristi od prodaje proizvedenih jedinica tijekom dovođenja sredstva na lokaciju i u stanje spremno za upotrebu;
6. naknade stručnjacima.

3.1.1.2. Mjerenje nakon početnog priznavanja

Nakon početnog priznavanja subjekt treba odabrati ili model troška ili model revalorizacije kao svoju računovodstvenu politiku i primijeniti tu politiku na cjelokupnu skupinu nekretnina, postrojenja i opreme.

Odabirom **modela troška**, nakon početnog priznavanja kao imovine, pojedinu nekretninu, postrojenje i opremu treba iskazati po trošku umanjenom za:

- akumuliranu amortizaciju i
- akumulirane gubitke od umanjenja.

Odabirom **modela revalorizacije**, nakon početnog priznavanja kao imovine, pojedinu nekretninu, postrojenje i opremu čija se fer vrijednost može pouzdano izmjeriti treba iskazati po revaloriziranom iznosu, koji čini njegova fer vrijednost na datum revalorizacije umanjena za:

- kasnije akumuliranu amortizaciju i
- kasnije akumulirane gubitke od umanjenja.

Utvrđivanje fer vrijednosti:

- Fer vrijednost zemljišta i zgrada obično je njihova tržišna vrijednost utvrđena procjenom koju uobičajeno obavljaju profesionalno kvalificirani procjenitelji.
- Fer vrijednost predmeta, postrojenja i opreme obično je njihova tržišna vrijednost utvrđena procjenom.

Kada se revalorizira pojedina nekretnina, postrojenje i oprema, **akumulirana amortizacija na datum** revalorizacije tretira se na jedan od sljedećih načina:

1. **Prepravlja se razmjerno promjeni bruto knjigovodstvene vrijednosti** imovine tako da je knjigovodstvena vrijednost imovine nakon revalorizacije jednaka njegovom revaloriziranom iznosu, ili
2. **Isključuje se na teret bruto knjigovodstvene vrijednosti** imovine, a neto iznos prepravlja se do revaloriziranog iznosa sredstva.

Ako se pojedina nekretnina, postrojenje i oprema revalorizira,⁵² tada treba revalorizirati **cjelokupnu skupinu** nekretnina, postrojenja i opreme kojoj ta imovina pripada.

⁵² Odbor za standarde financijskog izvještavanja, (2007): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, RRIFF Plus, Zagreb, str.267.

Sljedeći su primjeri zasebnih skupina:

1. Zemljište;
2. Zemljište i zgrade;
3. Strojevi;
4. Brodovi;
5. Zrakoplovi;
6. Motorna vozila;
7. Namještaj i oprema i
8. Uredska oprema.

3.1.2. MRS 23 – Troškovi posudbe

MRS 23⁵³ treba primjenjivati kod troškova posudbe, a to su:

- kamate na prekoračenja na bankovnom računu, kratkoročne i dugoročne posudbe;
- amortizacija diskonta ili premije vezane za posudbu;
- amortizacija pomoćnih troškova koji nastaju u svezi s posudbom;
- financijski troškovi financijskog najma priznatog sukladno MRS-u 17;
- tečajne razlike nastale posudbama u stranoj valuti, u svotama koje se smatraju usklađivanjem troškova kamata.

Radi računovodstvene evidencije troškova posudbe MRS 23 propisuje dva postupka, osnovni i dopušteni alternativni. Prema **osnovnom postupku** troškove posudbe valja priznati kao rashode razdoblja u kojem nastaju. Prema **dopuštenom alternativnom postupku** troškovi posudbe se mogu kapitalizirati kao dio troška nabave, ako je riječ o trošku posudbe koji se odnosi na stjecanje, izgradnju ili proizvodnju kvalificiranog sredstva.

Pod pojmom **kvalificiranih sredstava** (kvalificirane imovine) podrazumijevaju se samo ona sredstva kojima je potrebno znatno vremensko razdoblje da postanu spremna za namjeravanu uporabu ili prodaju.

⁵³ Pervan, I. (2006): Računovodstveno evidentiranje troškova posudbe prema MRS-u 23, Računovodstvo, revizija i financije, br.12/2006., UDK 657.2, str.19.

Ovisno o okolnostima,⁵⁴ bilo koja sljedeća imovina **može biti kvalificirana imovina**:

- zalihe;
- proizvodni pogoni;
- energetska postrojenja;
- nematerijalna imovina;
- ulaganja u nekretnine.

Financijska imovina i zalihe koje se izrađuju ili proizvode na neki drugi način u kraćem vremenskom razdoblju **nisu** kvalificirana imovina.

Imovina koja je u trenutku stjecanja spremna za namjeravanu uporabu ili prodaju **nije** kvalificirana imovina.

Ako je riječ o kvalificiranom sredstvu⁵⁵ kod kojega je zbog primjene politike kapitalizacije troškova posudbe knjigovodstvena svota veća od nadoknadive svote, onda se knjigovodstvena svota naknadno prepravlja ili otpisuje u skladu s drugim međunarodnim računovodstvenim standardima.

3.1.2.1. Troškovi posudbe prihvatljivi za kapitalizaciju

Troškovi posudbe prihvatljivi za kapitalizaciju su oni troškovi posudbe koji bi se mogli izbjeći da nije bilo kupnje sredstva. Ako se posuđena sredstva i troškovi financiranja mogu izravno povezati s kvalificiranim sredstvom, onda kao trošak posudbe valja uzeti **stvarni trošak posudbe**, koji se mora umanjiti za eventualne prihode od privremenog ulaganja posuđenih sredstava.

Ako se sredstva posuđuju za **opće namjene**, troškove posudbe koji su prihvatljivi za kapitalizaciju treba utvrditi razmjerno uporabi posuđenih sredstava za financiranje kvalificiranog sredstva. Izračunati kapitalizirani trošak posudbe ne smije biti veći od stvarnih troškova posudbe nastalih u tom razdoblju.

⁵⁴ Pervan, I. (2014): MRS 23 - Troškovi posudbe, Sveučilište u Splitu, Split., str.2.

⁵⁵ Pervan, I. (2006): Računovodstveno evidentiranje troškova posudbe prema MRS-u 23, Računovodstvo, revizija i financije, br.12/2006., UDK 657.2, str.19-20.

3.1.2.2. Razdoblje kapitalizacije

Datum početka kapitalizacije⁵⁶ jest datum na koji subjekt prvi put ispunjava sve sljedeće uvjete:

- kod njega nastaju izdaci za imovinu;
- kod njega nastaju troškovi posudbe i
- poduzima aktivnosti neophodne za pripremu imovine za njezinu namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Kapitalizaciju troškova posudbe⁵⁷ treba **privremeno prekinuti** za vrijeme produženih razdoblja u kojima je prekinut aktivan razvoj kvalificirane imovine. S kapitalizacijom troškova posudbe treba **prestati kapitalizirati** kada su dovršene sve bitne aktivnosti potrebne za pripremu kvalificirane imovine za njezinu namjeravanu uporabu ili prodaju.

Kada se **izgradnja kvalificirane imovine dovršava u dijelovima** i svaki se dio može koristiti, dok se izgradnja drugih dijelova još nastavlja, s kapitalizacijom troškova posudbe treba **prestati kapitalizirati** kada se dovrše sve bitne aktivnosti potrebne da se taj dio pripremi za njegovu namjeravanu upotrebu ili prodaju.

3.1.3. MRS 40 – Ulaganja u nekretnine

Ulaganje u nekretnine⁵⁸ su nekretnine koje se sastoje od:

- zemljišta (land) ili
- zgrada (building) ili
- dijelova zgrada ili oboje,

koje vlasnik ili najmoprimac u financijskom najmu drži:

- a) kako bi ostvario prihode od najma;
- b) radi porasta tržišne vrijednosti imovine ili
- c) radi jednog i drugog (zarade na iznajmljivanju i povećanja vrijednosti),

⁵⁶ Pervan, I. (2014): MRS 23 - Troškovi posudbe, Sveučilište u Splitu, Split., str.4.

⁵⁷ Odbor za standarde financijskog izvještavanja, (2007): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, RRIIF Plus, Zagreb, str.365.

⁵⁸ Belak, V. (2009): Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine: prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci, Belak Excellens d.o.o., Zagreb., str.170.

a ne radi:

- a) korištenja u proizvodnji ili ponudi roba i usluga ili u administrativne svrhe ili
- b) prodaje u sklopu redovitog poslovanja.

MRS 40⁵⁹ regulira računovodstveno vrednovanje ulaganja u nekretnine, što predstavlja poseban oblik imovine, koja stvara novčane tokove koji su uglavnom neovisni od novčanih tokova ostalih oblika imovine koje subjekt ima u bilanci.

Kao **primjeri ulaganja u nekretnine** mogu se navesti sljedeći:

- zemljište koje se drži u svrhu dugoročnog porasta kapitalne vrijednosti;
- zemljište koje se drži za uporabu u još neutvrđenoj budućnosti;
- zgrada koju subjekt posjeduje i koju daje u operativni najam;
- zgrada koju subjekt posjeduje prema ugovoru o financijskom najmu, a koju daje trećim stranama u operativni najam;
- zgrada koja je prazna, ali se drži s namjerom davanja u operativni najam.

Poseban oblik ulaganja u nekretnine se navodi **udjel najmoprimca u nekretnini** koju (subjekt) najmoprimac ima pod ugovorom o operativnom najmu, a koja udovoljava prethodno navedenoj definiciji ulaganja u nekretnine.

U ovom slučaju subjekt – najmoprimac ulaganje u takve nekretnine mora obračunati modelom fer vrijednosti.

Pod ulaganje u nekretnine prema MRS-u 40 **ne spada**:

- nekretnine koje koristi vlasnik (nekretnina koja se drži u svrhe proizvodnje, opskrbe dobara, usluga ili za administrativne svrhe) – MRS 16;
- nekretnine koje se prodaju tijekom redovitog poslovanja – MRS 2.

⁵⁹ Pervan, I. (2014): MRS 40 - Ulaganja u nekretnine, Sveučilište u Splitu, Split., str.1-2.

Slika 1: Djelokrug HSFI-a i MRS-ova/MSFI-a za različite namjene nekretnina

Namjena nekretnina	Mjerodavni standard za male i srednje poduzetnike	Mjerodavni standard za velike poduzetnike i obveznike čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi
Nekretnine koje se drže radi zarade prihoda od operativnog najma i/ili porasta vrijednosti kapitalne imovine	HSFI7 - Ulaganja u nekretnine	MRS40 - Ulaganja u nekretnine
Nekretnine dane drugim poslovnim subjektima u financijski najam	HSFI 6 - Dugotrajna materijalna imovina	MRS 17 - Najmovi
Nekretnine koje koristi vlasnik za proizvodnju, prodaju dobara/usluga i/ili administrativne svrhe	HSFI 6 - Dugotrajna materijalna imovina	MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema
Nekretnine namijenjene prodaji tijekom redovitog poslovanja ili tijekom razvoja za takvu prodaju	HSFI 10 - Zalihe	MRS 2 - Zalihe
Nekretnine koje se grade za buduću uporabu kao ulaganje u nekretnine	HSFI 6 - Dugotrajna materijalna imovina do dovršetka izgradnje, a nakon toga HSFI 7	MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema do dovršetka izgradnje, a nakon toga MRS 40
Nekretnine primljene u financijski najam, a dane u operativni najam	HSFI7 - Ulaganja u nekretnine	MRS40 - Ulaganja u nekretnine

Izvor: Cirkveni, T. (2008): Ulaganja u nekretnine, RRI F, Računovodstvo, revizija i financije, br.5/2008., UDK 657.1, str.29.

3.1.3.1. Mjerenje ulaganja u nekretnine kod početnog priznavanja

Za **početno priznavanje** imovine⁶⁰ koja će biti tretirana kao „ulaganje u nekretnine“ dovoljno je zadovoljiti opće uvjete:

- da je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s ulaganjem u nekretnine pritjecati u poduzeće i
- da se troškovi ulaganja u nekretnine mogu pouzdano izmjeriti.

⁶⁰ Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, str.256.

Ulaganje u nekretnine kod početnog priznavanja **se mjeri** pema trošku ulaganja. Transakcijski troškovi se također uključuju u nabavnu vrijednost. Ako je nekretnina kupljena troškovi nabave uključuju:

- prodajnu cijenu;
- sve izravne troškove povezane s nabavom (zakonske pristojbe i naknade za usluge, porez na promet i druge transakcijske troškove).

Troškovi ulaganja u nekretnine **priznaju se**⁶¹ u vrijeme njihovog nastanka.

Troškovi ulaganja u nekretnine obuhvaćaju početne troškove prilikom stjecanja nekretnine, te sljedeće naknadne troškove: nadogradnje, zamijene dijela imovine i popravka nekretnine.

3.1.3.2. Mjerenje ulaganja u nekretnine nakon početnog priznavanja

Subjekti nakon početnog priznavanja **za vrednovanje ulaganja u nekretnine** mogu **koristiti**:

- 1) model fer vrijednosti i
- 2) model troška nabave.

Fer vrijednost ulaganja u nekretnine je cijena po kojoj se nekretnina može razmijeniti između informiranih i spremnih stranaka u transakciji koja se odvija u tržišnim uvjetima.

Dobitak ili gubitak koji nastaje iz promjene fer vrijednosti treba se priznati u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem nastane. Ako se subjekt odluči na model fer vrijednosti onda **nema obračuna amortizacije**.

Ako subjekt izabere **model troška** za ulaganje u nekretnine on svejedno mora utvrditi fer vrijednost nekretnine, jer postoji obveza objavljivanja takve informacije.

Samo iznimno ako se fer vrijednost **ne može pouzdano utvrditi** onda se ulaganje **mora otpisati**, treba dati objašnjenja zašto se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, te po mogućnosti treba napraviti raspon procjene fer vrijednosti.

⁶¹ Pervan, I. (2014): MRS 40 - Ulaganja u nekretnine, Sveučilište u Splitu, Split., str.4-8.

3.1.4. MRS 38 – Nematerijalna imovina

Računovodstveno vrednovanje⁶² nematerijalne imovine regulira MRS 38 – Nematerijalna imovina, osim goodwilla koji rezultira iz poslovnih spajanja koji je pod nadležnošću MSFI 3 i MRS 36.

Računovodstveni tretman nematerijalne imovine⁶³ uređen je MRS-om 38 – Nematerijalna imovina, prema kojemu se **nematerijalna imovina** definira kao nemonetarna imovina bez opipljivih, tj. fizičkih obilježja, a koja se može zasebno identificirati. Obveznici HSFI-a nematerijalnu imovinu definiraju sukladno HSFI-u 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina koji je usklađen s MRS-om 38, te obje skupine obveznika primjenjuju ista pravila u računovodstvu nematerijalne imovine.

Najčešći **oblici nematerijalne imovine** su: izdaci za razvoj, patenti, licencije, franšiza, koncesije, softver, zaštitni znaci, trgovački znak ili ime, goodwill. U praksi su najčešće zastupljene:

- **Patent** – je isključivo pravo izumitelja čija je registracija zaštićena zakonom, a vlasniku osigurava isključivo pravo korištenja, proizvodnje, ponude, odnosno prodaje patentiranog izuma.
- **Licencija** – je kupnja prava za iskorištavanje tuđeg patentiranog izuma, čime se stječe vremensko pravo korištenja određenog proizvoda ili pravo na proizvodnju određene količine proizvoda.
- **Franšiza** – je pravo koje se stječe kada jedan subjekt plaća drugome naknadu za određeno poslovanje za točno određeno vrijeme, svrhu i područje, čime je omogućeno pravo prodaje određenih proizvoda ili davanje franšizirane usluge uz korištenje robnog i uslužnog znaka, organizacije i tehnologije prodaje i obavljanje usluge.
- **Koncesija** – je ustupljeno pravo ili dozvola dana drugome, domaćem i stranom poduzetniku za obavljanje gospodarske djelatnosti ili korištenje nekim dobrima na ugovoreni rok, a za što stjecatelj koncesije plaća nadoknadu.
- **Računalni softver** – predstavlja programsku podršku računalu, sadržan je u fizičkom obliku, primjerice na CD-u.

⁶² Pervan, I. (2014): MRS 38 - Nematerijalna imovina, Sveučilište u Splitu, Split., str.1.

⁶³ Pretnar Abičić, S. (2014): Računovodstvo nematerijalne imovine, Financije, pravo i porezi, br.8/14., Zagreb, UDK 657.1, str.33-34.

- **Zaštitni znak** – odnosi se na pravo temeljem kojeg podnositelj prijave osigurava da će njegov prepoznatljivi znak biti različit od drugih znakova poslovnih subjekata iste, slične ili druge djelatnosti.
- **Goodwill** – je specifičan oblik nematerijalne imovine koji se ne može zasebno stjecati, već se javlja u slučaju poslovnih kombinacija, te se utvrđuje kao razlika troška stjecanja i stjecateljevog udjela u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obveza stečenika.

3.1.4.1. Priznavanje i vrednovanje nematerijalne imovine

Nematerijalna imovina treba **se priznati**⁶⁴ samo ako:

1. je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritijecati subjektu, i
2. trošak nabave te imovine se može pouzdano utvrditi.

Nematerijalna imovina se pri evidenciji u poslovnim knjigama **početno mjeri**⁶⁵ po trošku, a stječe se:

- a) **kupnjom od drugog subjekta**, što se može ostvariti na sljedeće načine: zasebnim stjecanjem, kao dio poslovnog spajanja, pomoću državne potpore i razmjenom imovine;
- b) **internim razvojem od strane subjekta** (interno stvorena nematerijalna imovina).

3.1.4.2. Mjerenje nakon početnog priznavanja

Subjekt će kao svoju računovodstvenu politiku⁶⁶ izabrati:

1. model troška ili
2. model revalorizacije.

Model troška - Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina će se mjeriti po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja.

⁶⁴ Pervan, I. (2014): MRS 38 - Nematerijalna imovina, Sveučilište u Splitu, Split., str.2.

⁶⁵ Pretnar Abičić, S. (2014): Računovodstvo nematerijalne imovine, Financije, pravo i porezi, br.8/14., Zagreb, UDK 657.1, str.34.

⁶⁶ Pervan, I. (2014): MRS 38 - Nematerijalna imovina, Sveučilište u Splitu, Split., str.6-7.

Model revalorizacije – Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina će se mjeriti po revaloriziranom iznosu, koji je fer vrijednosti na datum revalorizacije umanjena za kasnije akumuliranu amortizaciju i kasnije akumulirane gubitke od umanjenja.

Za potrebe revalorizacije, fer vrijednost se treba odrediti **prema aktivnom tržištu**. Nematerijalna imovina s ograničenim vijekom trajanja se amortizira tijekom vijeka trajanja. Nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom upotrebe se ne amortizira.

Nematerijalna imovina će se **prestati priznavati**:

- a) prilikom otuđenja, ili
- b) kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od uporabe ili otuđenja.

3.1.5. MRS 39 / MSFI 9 – Financijska imovina: priznavanje i mjerenje prema MRS-u 39 i MSFI 9

Ciljevi⁶⁷ MRS-a 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje je uspostava principa priznavanja i mjerenja:

- financijske imovine;
- financijskih obveza i
- određenih ugovora o kupnji ili prodaji nefinancijske imovine.

Prema MRS-u 39 Financijska imovina se klasificira u **četiri skupine**:

1. financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak;
2. financijska imovina koja se drži do dospelosti;
3. zajmovi i potraživanja i
4. financijska imovina koja je raspoloživa za prodaju.

⁶⁷ Pervan, I. (2017): Financijska imovina: Priznavanje i mjerenje prema MRS-u 39 i MSFI 9, Sveučilište u Splitu, Split, str.1-6.

Slika 2: Osnovne karakteristike pojedinih oblika financijske imovine

Vrsta financijske imovine	Namjera držanja imovine	Pozicija u bilanci
Imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak	Ostvarivanje dobiti na temelju kratkoročnih promjena cijena na tržištu	Kratkotrajna imovina
Imovina koja se drži do dospijeca	Držanje do dospijeca i zarada fiksnog prinosa	Dugotrajna imovina
Zajmovi i potraživanja	Zarade fiksnog prinosa od zajmova i potraživanja koji ne kotiraju na tržištu	Dugotrajna imovina
Imovina raspoloživa za prodaju	Vlasnički vrijednosni papiri koji se drže na duži rok. Dužnički vrijednosni papiri koje se ne namjerava držati do dospijeca	Dugotrajna imovina

Izvor: Pervan, I. (2017): Financijska imovina: Priznavanje i mjerenje prema MRS-u 39 i MSFI 9, Sveučilište u Splitu, Split, str.3.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak je imovina čija je osnovna svrha trgovanje.

Financijska imovina koja se drži do dospijeca jest imovina sa fiksnim plaćanjem koje se može odrediti fiksnim dospijecem, a poduzeće ima cilj da je zadrži do dospijeca.

Zajmovi i potraživanja su financijska imovina sa fiksnim plaćanjima koja ne kotiraju na javnom uređenom tržištu.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju je imovina koja ne spada u niti jednu od prethodno navedenih skupina.

3.1.5.1. Početno priznavanje i mjerenje

Poduzetnik **priznaje** financijsku imovinu potpisom ugovora i **na datum namire** ta imovina ulazi u bilancu. Odmah pri priznavanju imovine poduzetnik je klasificira u jednu od navedene četiri vrste financijske imovine.

Kod **početnog mjerenja** financijska imovina se mjeri po fer vrijednosti, te se uvećava za transakcijske i posredničke troškove, osim imovine po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak. Kod imovine po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, transakcijski i posrednički troškovi idu na rashode razdoblja.

3.1.5.2. Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja subjekt će mjeriti financijsku imovinu, uključujući derivate koji predstavljaju imovinu, po fer vrijednosti, bez umanjena za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog načina otuđenja.

Dobitak ili gubitak koji proizlaze iz **promjene fer vrijednosti** financijske imovine priznaje se:

- Dobitak ili gubitak od financijske **imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak** priznaje se u dobit ili gubitak;
- Dobitak ili gubitak od financijske **imovine raspoložive za prodaju** priznaje se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti;
- Kod financijske imovine koja se vodi po amortiziranom trošku, dobitak ili gubitak priznaje se u dobit ili gubitak ako se financijska imovina ili financijska obveza prestala priznavati ili je njezina vrijednost umanjena te kroz proces amortizacije.

Slika 3: Sažetak metoda vrednovanja financijske imovine prema MRS-u 39

Vrsta financijske imovine	Početno mjerenje	Naknadno mjerenje	Priznavanje učinaka naknadnog mjerenja
Imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak	Trošak stjecanja bez transakcijskih troškova	Fer vrijednost	Dobit i gubitak
Imovina koja se drži do dospelja	Trošak stjecanja (fer vrijednost + transakcijski troškovi)	Amortizirani trošak (Metoda EKS)	Dobit i gubitak
Zajmovi i potraživanja	Trošak stjecanja (fer vrijednost + transakcijski troškovi)	Amortizirani trošak (Metoda EKS)	Dobit i gubitak
Imovina raspoloživa za prodaju	Trošak stjecanja (fer vrijednost + transakcijski troškovi)	Fer vrijednost Trošak stjecanja	Ostala sveobuhvatna dobit

Izvor: Pervan, I. (2017): Financijska imovina: Priznavanje i mjerenje prema MRS-u 39 i MSFI 9, Sveučilište u Splitu, Split, str.6.

Subjekt će **prestati priznavati** financijsku imovinu, samo, i isključivo ako:

1. ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine isteknu, ili
2. subjekt prenese financijsku imovinu i prijenos udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja.

3.2. Godišnji popis imovine

Popisom⁶⁸ se utvrđuju stvarna stanja imovine i obveza, te tako utvrđena stanja usklađuju sa stanjima imovine i obveza u knjigama.

Poduzetnik je dužan **popisati svu imovinu i obveze** i navesti njihove pojedinačne vrijednosti u količinama i novčanim iznosima, te s propisanim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje:

- na početku poslovanja;
- na kraju poslovne godine kao godišnji popis;
- u slučajevima statusnih promjena;
- otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Popis imovine i obveza obavlja se u nekoliko faza:

1. utvrđivanje stvarnog stanja imovine (brojanjem, vaganjem, mjerenjem i sl.) i upisivanje u popisne listiće;
2. unošenje stvarnog količinskog stanja s popisnih listića u popisne liste;
3. upisivanje cijena u popisne liste i utvrđivanje stvarne vrijednosti imovine i obveza;
4. upisivanje u popisne liste knjigovodstvenog stanja; te
5. utvrđivanje razlika (viškova i manjkova).

3.2.1. Popis dugotrajne materijalne imovine

Popis dugotrajne materijalne imovine (nekretnina, postrojenja i opreme) **obuhvaća**:

- utvrđivanje fizičkog postojanja pojedine imovine brojanjem;
- provjeravanje vlasništva odnosno pravnog statusa imovine;
- preispitivanje korisnog vijeka uporabe i metoda amortizacije te potrebe za eventualnim povećanjem odnosno smanjenjem vrijednosti imovine sukladno računovodstvenim standardima;
- provjeravanje ispravnosti i uporabljivosti imovine te predlaganje otpisa imovine koja je neupotrebljiva (oštećena, zastarjela i sl.).

⁶⁸ Slovinac, I. (2016): Godišnji popis imovine i obveza kod poduzetnika, Financije, pravo i porezi, br.11/16., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.24-29.

Kod popisa dugotrajne materijalne imovine također treba popisati i **investicije u tijeku i dane predujmove** za nabavu imovine. Popis investicija u tijeku obavlja se provjerom dokumentacije (privremenih obračunskih situacija i dr.) i procjene stupnja dovršenosti, a predujmova provjerom ugovora i isprava o isplatama, te sigurnosti isporuke imovine za koju je plaćen predujam.

3.2.2. Popis dugotrajne nematerijalne imovine

Dugotrajna nematerijalna imovina nema fizički oblik, te se popis ove imovine **provodi** na temelju uvida u dokumentaciju (odluke, ugovore, račune i dr.) i predstavlja provjeru je li ova imovina evidentirana sukladno odredbama HSFI-a 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina (mikro, malog i srednjeg poduzetnika), odnosno istoimenog MRS-a 38 te MSFI-a 3 – Poslovna spajanja (ako je poduzetnik obveznik primjene MSFI-a).

Popisom **se provjerava** opravdanost i realnost iskazivanja ove imovine u poslovnim knjigama, usklađenost analitičkog knjigovodstva ove imovine s odgovarajućim kontima glavne knjige, ispravnost obračuna amortizacije, preispituje potreba umanjenja vrijednosti ove imovine, te procjenjuje opravdanost daljnjeg iskazivanja ove imovine u poslovnim knjigama.

3.2.3. Popis potraživanja i obveza

Temelj za popis potraživanja i obveza je usklada salda (konfirmacija) potraživanja i obveza s poslovnim partnerima putem izvoda otvorenih stavki (IOS-a).

Popisom potraživanja i obveza **utvrđuje se**:

- postoji li pravni temelj za svako potraživanje odnosno obvezu;
- je li ispravno utvrđena vrijednost potraživanja/obveze;
- je li za potraživanja protekao rok naplate odnosno jesu li obveze dospjele;
- mogućnost/nemogućnost naplate potraživanja odnosno podmirenja dospjelih obveza;
- razloge nemogućnosti naplate/plaćanja;
- je li pokrenut postupak naplate za dospjela potraživanja.

3.3. Računovodstveni aspekt amortizacije

Amortizacija⁶⁹ je trošak koji nastaje uporabom dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine s ograničenim korisnim vijekom trajanja koji se sustavno raspoređuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe dugotrajne imovine.

Imovina koja podliježe obračunu amortizacije je ona za koju se očekuje korištenje duže od 12 mjeseci i koja zadovoljava slijedeće uvjete:

- ograničeni vijek uporabe i
- koristi se u proizvodnji, za isporuku dobara ili usluga, za iznajmljivanje drugima te za administrativne svrhe.

Obračunu amortizacije podliježu i ulaganja u nekretnine koja se vode po metodi troška. Dugotrajna imovina nabavljena za financijski leasing u poslovnim knjigama najmoprimca iskazuje se kao dugotrajna imovina te kao takva podliježe obračunu amortizacije.

Postoji nekoliko skupina **dugotrajne imovine** koje se prema zahtjevima računovodstvenih standarda, **ne amortiziraju**:

- **Nematerijalna imovina s neodređenim vijekom trajanja** – je imovina za koju se, temeljem analize svih relevantnih čimbenika, ne može predvidjeti rok do kojeg će imovina moći stvarati buduće ekonomske koristi kod poduzetnika;
- **Materijalna imovina s neodređenim vijekom trajanja** – zemljišta i zgrade su odvojena imovina i obračunavaju se i iskazuju odvojeno, čak iako se zajedno nabavljaju. Zemljište obično ima neograničen vijek uporabe, uz iznimke (npr. kamenoloma ili odlagališta otpada), i stoga je to imovina koja se ne amortizira.
- **Dugotrajna imovina namijenjena prodaji** – u trenutku kada se zadovolje uvjeti da dugotrajna imovina u poslovnim knjigama poduzetnika bude priznata kao imovina namijenjena prodaji, što rezultira njenom reklasifikacijom u kratkotrajnu imovinu, prestaje obračun amortizacije takve imovine.

⁶⁹ Zaloker, D. (2014): Godišnji obračun amortizacije za 2014., Financije, pravo i porezi, br.12/14., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.45-49.

Poduzetnici mogu koristiti nekoliko **metoda amortizacije** koje uključuju:

- linearnu metodu (metoda pravocrtnog/ravnomjernog obračuna);
- funkcionalnu metodu (metoda jedinice proizvoda);
- degresivnu metodu (metoda padajućeg salda);
- progresivnu metodu (metoda rastućeg salda).

Linearna metoda amortizacije rezultira jednakim iznosom amortizacije tijekom korisnog vijeka trajanja imovine. U svakom obračunskom razdoblju (godišnje, polugodišnje, tromjesečno ili mjesečno) troškovi se opterećuju jednakim amortizacijskim iznosima.

Funkcionalna metoda rezultira amortizacijom zasnovanom na očekivanoj upotrebi ili količini proizvedenih proizvoda tijekom korisnog vijeka trajanja imovine. Ova metoda je primjenjiva kod obračuna amortizacije za imovinu kraćeg vijeka trajanja i čiji su učinci lako mjerljivi.

Degresivna metoda amortizacije rezultira smanjenjem iznosa amortizacije tijekom korisnog vijeka trajanja imovine. Ovom metodom se polazi od pretpostavke da se imovina izrazitije troši u prvim godinama korištenja, pa je u tim godinama potrebno ukalkulirati veće iznose amortizacije nego u kasnijim.

Progresivna metoda amortizacije rezultira povećanjem iznosa amortizacije tijekom korisnog vijeka trajanja imovine. Ovom metodom se polazi od pretpostavke da se imovina manje troši u prvim godinama korištenja, pa je u tim godinama potrebno ukalkulirati niže iznose amortizacije nego u kasnijim.

Utvrđivanje **godišnje stope amortizacije** ovisi o tome na koji način je određen vijek uporabe imovine.

- Za imovinu za koju je vijek uporabe izražen vremenom (godinama uporabe), za obračun amortizacije se utvrđuju godišnje stope amortizacije.

Godišnja stopa amortizacije = $100 / \text{Vijek uporabe izražen u godinama}$

- Za imovinu za koju je vijek uporabe izražen brojem proizvedenih jedinica, za obračun amortizacije se utvrđuje vrijednost amortizacije po jednoj jedinici proizvoda.

Amortizacija po jedinici proizvoda = $\text{Amortizirajući iznos imovine} / \text{Procijenjeni broj ukupnih jedinica proizvoda}$

4. PRAKTIČNI PRIMJER RAČUNOVODSTVA DUGOTRAJNE IMOVINE U Š.D.D. „X“

4.1. Opći podaci o š.d.d. „X“

Športsko dioničko društvo „X“⁷⁰ upisano je u sudski registar Trgovačkog suda kao športsko dioničko društvo. Do upisa je bio ustrojen kao udruga građana, koja je slijednik udruge sportaša, športskih radnika i građana.

Društvo je registrirano za obavljanje sljedećih **djelatnosti**:

- sudjelovanje u športskim natjecanjima;
- športska poduka i priprema;
- športska rekreacija;
- organiziranje i vođenje športskih natjecanja;
- upravljanje i održavanje športskih građevina;
- organiziranje kulturnih i zabavnih priredbi;
- promidžba (reklama i propaganda);
- posredovanje u prometu robom i uslugama – kupnja i prodaja robe.

U svom djelovanju, Društvo se mora pridržavati pravila koja donosi Hrvatski nogometni savez, Hrvatski olimpijski savez, UEFA i FIFA.

Društvo zadnjih godina posluje s gubicima, pa akumulirani gubitak na dan 31.12.2014. godine iznosi 133,2 milijuna kuna (31.12.2013.: 127,2 milijuna kuna), a kratkoročne obveze premašuju kratkoročnu imovinu za 31 milijun kuna (31.12.2013.: 17 milijuna kuna). Negativan trend u odnosu na 2013. godinu posljedica je manje ostvarenih prihoda za 2014. godinu u odnosu na 2013. godinu, uslijed izostanka većih transfera igrača, a što je utjecalo na teže podmirivanje kratkoročnih obveza Društva, a posebno obveza prema Gradu. Zbog kašnjenja u podmirivanju obveza prema Gradu veći dio tih obveza je prešao iz pozicije dugoročnih u kratkoročne koje su na dan 31.12.2014. godine veće za oko 14 milijuna kuna od kratkoročnih obveza prema Gradu iskazanih na isti dan 2013. godine.

U događajima nakon datuma bilance Društvo je u razdoblju do 10. travnja 2015. godine ostvarilo dva značajna transfera igrača u ukupnom iznosu od oko 20 milijuna kuna što je u potpunosti i naplaćeno te su sredstva iskorištena za podmirivanje tekućih obveza.

⁷⁰ Interni podaci š.d.d. „X“

Društvo je u propisanom roku predalo potrebnu dokumentaciju za dobivanje licence za I.HNL i UEFA licence Komisiji za licenciranje HNS-a za natjecateljsku godinu 2015/16.

4.2. Dugotrajna materijalna imovina – MRS 16

U tablici su prikazane vrijednosti dugotrajne materijalne imovine koje š.d.d. „X“ posjeduje.

Tablica 4: Dugotrajna materijalna imovina

	Zgrade	Oprema	Transportna sredstva pokućstvo	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost				
Stanje 01. siječnja 2013.	1.298.705	6.667.815	1.236.074	9.202.594
Povećanje	-	102.660	71.582	174.242
Smanjenje	(870.804)	-	-	(870.804)
Stanje 31. prosinca 2013.	427.901	6.770.475	1.307.656	8.506.032
Povećanje	-	1.568.350	92.644	1.660.994
Smanjenje	-	-	-	-
Stanje 31.prosinca 2014.	427.901	8.338.825	1.400.300	10.167.026
Ispravak vrijednosti				
Stanje 01. siječnja 2013.	-	5.258.175	715.453	5.973.628
Amortizacija za godinu 2013.	-	294.800	269.626	564.426
Smanjenje	-	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2013.	-	5.552.975	985.079	6.538.054
Amortizacija 2014	-	264.872	321.256	586.128
Smanjenje	-	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2014.	-	5.817.847	1.306.335	7.124.182
Neto knjigovodstvena vrijednost				
Stanje 31. prosinca 2014.	427.901	2.520.978	93.965	3.042.844
Stanje 31. prosinca 2013.	427.901	1.217.500	322.577	1.967.978

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Nekretnina iskazane vrijednosti 427.901 kuna, koja je stečena kao osiguranje za povrat pozajmice koju je odobrio š.d.d. „X“ nema dokaz o vlasništvu. Nekretnina je evidentirana temeljem aktiviranja osiguranja za danu pozajmicu.

Iz tablice je vidljivo da na dan 31.12.2014. godine najveći dio materijalne imovine čini oprema u iznosi 2.520.978 kn, te potom zgrada u iznosu 427.900 kn. Najmanji dio čini transportna sredstva i pokućstvo u iznosu 93.965 kn.

Postrojenja i oprema iskazane su po trošku nabave umanjenom za naknadno akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Amortizacija se obračunava tako da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine otpisuje tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine primjenom pravocrtnne metode po sljedećim stopama:

	2013.	2014.
Postrojenja i oprema	10-50%	10-50%
Transportna sredstva i pokućstvo	25%	25%

U 2014. godini je porasla količina i vrijednost postrojenja i opreme pa je i proporcionalno tome narastao i iznos amortizacije. Ispravak vrijednosti materijalne imovine je deset puta manji nego li je to u slučaju nematerijalne imovine. Materijalna imovina je izgubila ukupno na vrijednosti 586.128 kn te je tada njena neto knjigovodstvena vrijednost iznosila 3.042.844 kn.

4.3. Dugotrajna nematerijalna imovina – MRS 38

U tablici su prikazane vrijednosti dugotrajne nematerijalne imovine koje š.d.d. „X“ posjeduje.

Tablica 5: Dugotrajna nematerijalna imovina

	Pravo korištenja športske građevine	Ulaganja u računalni software	Ulaganja na tuđoj imovini	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost				
Stanje 01. siječnja 2013.	220.735.744	229.742	4.771.754	225.737.240
Povećanje u 2013.	-	13.158	-	13.158
Stanje 31. prosinca 2013.	220.735.744	242.900	4.771.754	225.750.398
Povećanje u 2014.	-	-	5.775.418	5.775.418
Stanje 31. prosinca 2014.	220.735.744	242.900	10.547.172	231.525.816
Ispravak vrijednosti				
Stanje 01. siječnja 2013.	29.431.432	158.976	4.771.754	34.362.162
Amortizacija za godinu 2013.	7.357.858	34.691	-	7.392.549
Stanje 31. prosinca 2013.	36.789.290	193.667	4.771.754	41.754.711
Amortizacija za godinu 2014.	7.357.858	6.579	406.862	7.771.299
Stanje 31. prosinca 2014.	44.147.148	200.246	5.178.616	49.526.010
Neto knjigovodstvena vrijednost				
Stanje 31. prosinca 2014.	176.588.596	42.654	5.368.556	181.999.806
Stanje 31. prosinca 2013.	183.946.454	49.233	-	183.995.687

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Najveći dio dugotrajne nematerijalne imovine odnosi se na pravo korištenja športske građevine koje je Društvu ustupljeno bez naknade. Naime, temeljem čl.43. st.2. t.4. Zakona o

športu, koristeći se metodom usporedivih tržišnih cijena, utvrđena je vrijednost prava korištenja športske građevine, a sve prema Ugovoru sklopljenom između Grada i š.d.d. „X“. U postupku preoblikovanja Kluba sukladno Zakonu o športu, utvrđeno je da ukupna vrijednost prava korištenja športske građevine stadiona u tridesetogodišnjem razdoblju iznosi 220.735.744 kn, odnosno godišnje 7.357.858 kn ili mjesečno 613.155 kn.

Iz tablice je vidljivo da na dan 31.12.2014. godine najveći dio nematerijalne imovine čini pravo korištenja športske građevine u iznosi 176.588.596 kn, te potom ulaganja na tuđoj imovini u iznosu 5.368.556 kn. Najmanji dio čini ulaganja u računalni software u iznosu 42.654 kn.

Nematerijalna imovina u vlasništvu Društva sastoji se od materijalnih prava na korištenje imovine koja se amortizira linearnom metodom kroz 30 godina i računalnih programa koji se amortiziraju linearnom metodom tijekom 5 godina. Trošak amortizacije tereti račun dobiti i gubitka.

Gdje postoji naznaka umanjenja, knjigovodstveni iznos bilo koje stavke nematerijalne imovine, podvrgava se procjeni i odmah otpisuje do iznosa koji se može povratiti.

Kao što je već spomenuto društvo se s najvećim iznosom amortizacije susreće kod amortizacije stadiona u 2014. godini. Klub je stadion dobio od grada na korištenje i zato nije platio nikakve naknade pa amortizacija istoga osim što smanjuje njegovu imovinu ima i direktan utjecaj na njegovo poslovanje. Š.d.d. „X“ također ulaže u stadion te se ta vrsta amortizacije može priznati kao trošak za razliku od amortiziranja stadiona kroz 30 godina u iznosu 7.357.858 kn godišnje. Osim ispravka vrijednosti stadiona, š.d.d. „X“ je amortizirao i 406.862 kn koje je uložio u njega te je ukupno trošak amortizacije u 2014. godini dosegao malo manje od 8 milijuna kuna.

4.3.1. Računovodstveni tretman igrača

Na prvi pogled može izgledati neobično da se igrači nogometnih klubova⁷¹ evidentiraju u bilanci kao imovina, no igrači se kupuju na tržištu, gotovo jednako kao i bilo koja druga imovina. Kako ne bi mijenjali klub tijekom sezone, propisana je registracija svih igrača. Kao posljedica te odredbe razvilo se tržište pravima na igrače. Naime, registracijom igrača klub zadržava pravo na igrača za vrijeme trajanja ugovora. Ukoliko neki drugi klub želi „kupiti“ igrača za vrijeme trajanja ugovora, matičnom klubu mora platiti naknadu za prijenos tog prava.

Evidencija prava na registraciju igrača u financijskim izvješćima ima uporište u Međunarodnom računovodstvenom standardu (MRS) 38 koji propisuje priznavanje i evidenciju nematerijalne imovine.

Igrači koji su sklopili ugovor s pojedinim klubom vezani su za njega određeno vrijeme u kojem se očekuje da će za taj klub stvoriti ekonomske koristi. Osim toga, činjenica da pravo proizlazi iz ugovora, ali i pravo na prodaju igrača (odvajanje prava na igrača od ostale imovine kluba), potvrđuju utvrdivost te imovine. S obzirom da se igrači obično kupuju uz određenu naknadu (za razliku od ostalih zaposlenika), trošak nabave igrača može se pouzdano utvrditi pa se može i evidentirati u financijskim izvješćima, sukladno standardu MRS 38. Naravno, imajući u vidu trajanje ugovora, ta nematerijalna imovina se u financijskim izvješćima i amortizira u ugovorenom roku i to uglavnom bez ostatka vrijednosti.

Računovodstveni postupak za registraciju igrača nije ni na koji način različit od bilo kojeg drugog kapitalnog sredstva. Trošak stjecanja igrača amortizira se tijekom razdoblja njegova ugovora koristeći jednostavnu pravocrtnu metodu. Ako igrač produži ugovor prije isteka već postojećeg razdoblja zaposlenja, preostali neamortizirani dio troška stjecanja amortizira se tijekom razdoblja novog ugovora. Iznos koji se amortizira svake godine prikazan je u računu dobiti i gubitka kao trošak i kao amortizacija koja tereti bilo koju drugu imovinu, smanjujući operativnu dobit za financijsku godinu.

⁷¹ Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, str.8-9.

Treba istaknuti, iako to i nije sasvim logično, igrači koji nisu kupljeni nego su stasali u klubu ne mogu biti evidentirani u bilanci jer ne zadovoljavaju sve kriterije propisane standardom MRS 38. Naime, s obzirom da ti igrači nisu stečeni uz naknadu, za njih se ne može utvrditi trošak nabave.

Profesionalac⁷² može zaključiti:

- a) **Ugovor o profesionalnom igranju.** Takav ugovor može zaključiti igrač koji je navršio šesnaest godina života i koji obavlja samostalnu športsku djelatnost sudjelovanja u športskim natjecanjima.
- b) **Ugovor o radu.** Takav ugovor može zaključiti igrač koji je navršio šesnaest godina života.
- c) **Stipendijski ugovor o igranju.** Takav ugovor može zaključiti igrač koji je navršio dvanaest godina života.

Ugovor s malodobnim igračem zaključuje se na rok najduže do tri godine. Svaka odredba koja se odnosi na dulje razdoblje neće biti priznata.

Ukupno trajanje ugovora o radu na određeno vrijeme zaključenog/ih između kluba i igrača ne može biti duže od tri godine. Vremensko ograničenje trajanja ugovora ne odnosi se na prvi ugovor o radu na određeno vrijeme koji je zaključen između kluba i igrača.

Stipendijski ugovor s punoljetnim igračem može se zaključiti najduže do kraja natjecateljske godine u kojoj taj igrač navršava dvadeset i šest godina života.

U Prilogu 1 je prikazan primjer Ugovora o profesionalnom igranju.

U Prilogu 2 je prikazan primjer Ugovora o radu.

U Prilogu 3 je prikazan primjer Stipendijskog ugovora o igranju.

⁷² Hrvatski nogometni savez (2017): Pravilnik o statusu igrača i registracijama, čl.39., st.1.-4.

U računovodstvenom svijetu „prava“ se smatraju nematerijalnom imovinom. Nogometni igrač je ugovoren na određeno vrijeme. Prednosti koje uživa klub su ograničene na razdoblje ugovora. Dakle, igrači imaju ograničen koristan život. Nematerijalna imovina uključuje prava transfera igrača i troškove nastale za stjecanje takvih prava. Ta se prava mjere po trošku stjecanja i amortiziraju se linearnom metodom tijekom trajanja ugovora svakog igrača. Imovina se početno priznaje na dan stupanja na snagu ugovora o stjecanju.

Nakon početnog priznavanja imovina se naknadno mjeri po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Troškovi usluga posredovanja nastali u akviziciji igrača priznaju se kao povećanje troška stjecanja i amortiziraju se linearnom metodom tijekom trajanja ugovora s igračem.

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja procjenjuje se vrijednost igrača kako bi se procijenile sve naznake o umanjenju vrijednosti. Ako postoji objektivan i jasan dokaz da je vrijednost umanjena prije datuma izdavanja finansijskih izvještaja, priznaje se pripadajući gubitak od umanjenja vrijednosti. Klub obično provodi analizu, na pojedinačnoj i kolektivnoj osnovi, vrijednosti pojedinačnih i potencijalnih sudionika svojih igrača kako bi utvrdio postoje li naznake da je vrijednost igrača smanjena ili ne.

Igrač je ponekad isključen iz momčadi zbog ozljede koja prijeti karijeri ili bilo kojeg razloga zbog kojeg je malo vjerojatno da će određeni igrač ponovno moći igrati za klub. Ako se takve okolnosti dogode i smatraju trajnim, tada će knjigovodstvena vrijednost igrača biti ocijenjena po najboljoj procjeni fer vrijednosti umanjenoj za sve troškove prodaje i osiguranja rezerviranja.

Igrači se više ne priznaju kao imovina na datum raspolaganja, prijenosa, otkazivanja ugovora ili isteka ugovornih prava nad igračima. Klub priznaje dobitak ili gubitak sve dok ugovor o prodaji ili transferu nije potpisan, ili dok ugovor o igraču ne istekne. Klub će priznati transferne pristojbe kao prihod.

4.4. Financijska imovina - MRS 39/MSFI 9

4.4.1. Udjeli kod povezanih poduzetnika

	31.12.2013.	31.12.2014.
Udjeli u ovisnom društvu "XY" d.o.o.	93.200	93.200
Ukupno	93.200	93.200

Vrijednost udjela u ovisnom društvu vodi se po trošku ulaganja.

Tablica 6: Osnovne informacije o ovisnom društvu "XY" d.o.o.

R.br.	Ovisno društvo	Opis - informacije
1	Puni naziv i adresa	XY d.o.o.
2	Pravni oblik	društvo s ograničenom odgovornošću;
3	Djelatnost	poduzeće za sport, trgovinu, ugostiteljstvo, turizam i usluge
4	Vlasnička struktura	25% vlasnickog udjela i 95% poslovnog udjela drži š.d.d. „X“, 75% vlasnickog udjela i 5% poslovnog udjela drži „XY“ d.o.o.;
5	Udio u kapitalu	Š.d.d. „X“ drži temeljni ulog u iznosu od 93.200 kuna, a „XY“ d.o.o. drži temeljni ulog u iznosu od 277.900 kuna;
6	Ukupna imovina:	Vrijednost aktive na dan 31.12.2014. iznosi 570.832 kuna
7	Ukupni prihodi:	Ostvareni prihod za 2014. godinu iznosi 21.000 kn
8	Ukupni rashodi:	Ostvareni rashodi za 2014. godinu iznose 4.926 kn
9	Ukupni kapital	Na dan 31.12.2014. društvo ima gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 468.890 kuna;

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Ovisno društvo od 2009. godine ne obavlja nikakvu poslovnu aktivnost, niti ima zaposlenike. U 2014. godini ostvaren je prihod zbog prodaje dugotrajne imovine. Obzirom na ograničenja u upravljanju ovisnim društvom, financijski izvještaji istog se ne konsolidiraju sa financijskim izvještajima Matice, sukladno HSFI-u 2 – Konsolidirani financijski izvještaji.

4.5. Položaj dugotrajne imovine u financijskim izvještajima

4.5.1. Bilanca

Tablica 7: Bilanca na dan 31.prosinca 2014. godine š.d.d. "X"

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna (neto) godina	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4	5
AKTIVA				
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001			
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002		186.076.865	185.155.850
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003		183.995.687	181.999.806
1. Izdaci za razvoj	004			
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005		183.995.687	181.999.806
3. Goodwill	006			
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007			
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008			
6. Ostala nematerijalna imovina	009			
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010		1.967.978	3.042.844
1. Zemljište	011			
2. Građevinski objekti	012		427.901	427.900
3. Postrojenja i oprema	013		1.217.500	2.520.979
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014		322.577	93.965
5. Biološka imovina	015			
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016			
7. Materijalna imovina u pripremi	017			
8. Ostala materijalna imovina	018			
9. Ulaganje u nekretnine	019			
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020		113.200	113.200
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021		93.200	93.200
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022			
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023			
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	024			
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025			
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026		20.000	20.000
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027			
8. Ulaganja koja se obračunavaju	028			

metodom udjela				
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029		0	
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030			
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031			
3. Ostala potraživanja	032			
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033			
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034		45.286.800	31.925.114
I. ZALIHE (036 do 042)	035		4.400.516	2.499.994
1. Sirovine i materijal	036		1.893.816	2.423.768
2. Proizvodnja u tijeku	037			
3. Gotovi proizvodi	038			
4. Trgovačka roba	039		1.635.895	76.226
5. Predujmovi za zalihe	040			
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041		870.805	-
7. Biološka imovina	042			
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043		40.175.685	27.869.710
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044			
2. Potraživanja od kupaca	045		34.940.080	23.452.244
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046			
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047		1.125.106	1.046.711
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048		2.149.658	2.457.373
6. Ostala potraživanja	049		1.960.841	913.382
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050		590.039	591.239
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051			
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052			
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053			
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	054			
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055			
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056		590.039	591.239
7. Ostala financijska imovina	057			
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	058		120.560	964.171
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059		2.898.682	2.362.713
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060		234.262.347	219.443.677
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061		-	
PASIVA				

A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062		141.007.282	135.063.365
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063		268.216.000	268.216.000
II. KAPITALNE REZERVE	064			
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065		0	
1. Zakonske rezerve	066			
2. Rezerve za vlastite dionice	067			
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068			
4. Statutarne rezerve	069			
5. Ostale rezerve	070			
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071			
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073- 074)	072		(127.089.961)	(127.208.718)
1. Zadržana dobit	073			
2. Preneseni gubitak	074		(127.089.961)	(127.208.718)
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076- 077)	075		(118.757)	(5.943.917)
1. Dobit poslovne godine	076			
2. (Gubitak) poslovne godine	077		(118.757)	(5.943.917)
VII. MANJINSKI INTERES	078			
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079		7.809.529	4.762.385
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080			
2. Rezerviranja za porezne obveze	081			
3. Druga rezerviranja	082		7.809.529	4.762.385
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083		21.257.801	12.330.872
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084		21.241.801	12.290.872
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085		16.000	40.000
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086			
4. Obveze za predujmove	087			
5. Obveze prema dobavljačima	088			
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089			
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090			
8. Ostale dugoročne obveze	091			
9. Odgođena porezna obveza	092			
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093		62.587.735	63.365.365

1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094		2.350.157	16.297.892
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095		9.375.819	8.159.605
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096		10.557.387	2.286.644
4. Obveze za predujmove	097			
5. Obveze prema dobavljačima	098		34.859.403	31.880.108
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099			
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100			
8. Obveze prema zaposlenicima	101		1.959.724	2.137.339
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102		3.485.245	2.603.777
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	103			
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104			
12. Ostale kratkoročne obveze	105			
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106		1.600.000	3.921.690
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107		234.262.347	219.443.677
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108		-	
DODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)				
A) KAPITAL I REZERVE				
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109			
2. Pripisano manjinskom interesu	110			

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

U 2014. godini ukupna aktiva i pasiva je iznosila 219.443.677 kn što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 14.818.670 kn. Dugotrajna imovina predstavlja najznačajniju stavku u aktivni bilance. U 2014. godini je u iznosu od 181.999.806 kn godini što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu gdje je u iznosu od 186.076.865 kn.

U usporedbi sa prethodnom godinom dugotrajna nematerijalna imovina je smanjena u odnosu na prethodnu godinu za 1.995.881 kn, odnosno u 2014. godini iznosi 181.999.806 kn dok je u prethodnoj iznosila 183.995.687 kn. U 2014. godini koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava čine cjelokupan iznos od 181.999.806 kn.

Dugotrajna materijalna imovina je u odnosu na prethodnu godinu povećana za 1.074.866 kn, odnosno u 2014. godini iznosi 3.042.844 kn dok je u prethodnoj iznosila 1.967.978 kn. U 2014. godini dio materijalne imovine čini građevinski objekt u iznosu 427.900, najveći dio postrojenja i oprema u iznosu 2.520.979 kn dok najmanji dio alati, pogonski inventar i transportna imovina u iznosu od 93.965 kn.

U usporedbi sa prethodnom godinom dugotrajna financijska imovina je ostala iste vrijednosti u iznosu od 113.200 kn. U 2014. i 2013. godini udjeli kod povezanih poduzetnika čine veći dio financijske imovine u iznosu od 93.000 kn, dok su zajmovi, depoziti i slično u iznosu od 20.000 kn.

U aktivi bilance je također vidljivo da klub nije imao nikakvih dugoročnih potraživanja u 2014. godini niti u prethodnoj godini.

4.5.2. Račun dobiti i gubitka

Tablica 8: Račun dobiti i gubitka š.d.d. "X" za 2014. godinu

Naziv pozicije	AOP oznaka	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111		79.123.235	67.688.414
1. Prihodi od prodaje	112		60.554.103	61.705.230
2. Ostali poslovni prihodi	113		18.569.132	5.983.184
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114		77.088.662	72.128.863
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	115			
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116		23.740.692	25.180.454
a) Troškovi sirovina i materijala	117		3.693.912	3.169.297
b) Troškovi prodane robe	118		1.956.887	4.161.890
c) Ostali vanjski troškovi	119		18.089.893	17.849.267
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120		10.008.245	8.748.086
a) Neto plaće i nadnice	121		5.587.414	4.940.685
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122		3.100.262	2.557.612
c) Doprinosi na plaće	123		1.320.569	1.249.789
4. Amortizacija	124		7.956.975	8.357.427
5. Ostali troškovi	125		28.042.433	25.310.836
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	126		0	1.282.718
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127			
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128			1.282.718
7. Rezerviranja	129		4.411.450	486.958
8. Ostali poslovni rashodi	130		2.928.867	2.762.384
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131		3.141.451	1.696.426
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	132			
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	133		3.141.451	1.696.426
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	134			
4. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	135			
5. Ostali financijski prihodi	136			

IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137		5.294.781	3.199.894
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138			2.136.469
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	139		5.294.781	1.063.425
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140			
4. Ostali financijski rashodi	141			
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142			
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143			
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144			
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145			
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146		82.264.686	69.384.840
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147		82.383.443	75.328.757
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148		(118.757)	(5.943.917)
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149		0	
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150		(118.757)	(5.943.917)
XII. POREZ NA DOBIT	151		0	
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152		(118.757)	(5.943.917)
1. Dobit razdoblja (149-151)	153		0	
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154		(118.757)	(5.943.917)

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Š.d.d. „X“ 2014. godinu završio je u gubitku od 5.943.917 kn. Međutim kada se gubitak korigira za amortizaciju u iznosu od 8.357.427 kn i kamate u iznosu od 1.503.469 kn, dolazi se do pokazatelja EBITDA koji je pozitivan i iznosi 3.916.978 kn. Dakle, po samom pokazatelju EBITDA koji zapravo pokazuje operativni rezultat poslovanja Kluba vidi se da je Klub i u ovoj godini dobro poslovao i da je nastavio pozitivnim trendom u operativnom poslovanju.

4.6. Analiza učinka alternativnih obračuna dugotrajne imovine na pokazatelje

4.6.1. Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent financijske stabilnosti = Dugotrajna imovina / Kapital + Dugoročne obveze

Tablica 9: Koeficijent financijske stabilnosti

Godina	31.12.2013.	31.12.2014.
Dugotrajna imovina	186.076.865	185.155.850
Kapital	141.007.282	135.063.365
Dugoročne obveze	21.257.801	12.330.872
Koeficijent	1,15	1,26

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Koeficijent financijske stabilnosti uvijek mora biti manji od 1 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati dugotrajna imovina. U 2014. godini se koeficijent povećava što pokazuje da se dugotrajna imovina sve više financira iz vlastitih i tuđih izvora te poduzeće može imati problem s likvidnošću.

4.6.2. Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti = Ukupne obveze / Ukupna aktiva

Tablica 10: Koeficijent zaduženosti

Godina	31.12.2012.	31.12.2013.	31.12.2014.
Dugoročne obveze	-	21.257.735	12.330.872
Kratkoročne obveze	104.030.634	62.257.735	63.365.365
UKUPNE OBVEZE	104.030.634	83.515.536	75.696.237
AKTIVA	245.156.672	234.262.347	219.443.676
Koeficijent	0,424	0,357	0,345

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko su sredstva za financiranje osigurali kreditori. On je pokazatelj u kojoj mjeri su korišteni kreditori kao sredstvo financiranja. Koeficijent bi trebao iznositi 0,5 ili manje. Pokazatelj zaduženosti za 2013. i 2014. godinu je u padu u odnosu na 2012. godinu, što prikazuje da Klub iz godine u godinu uspijeva smanjivati ukupan dug. Taj trend je nastavljen i u 2015. godini te je na dan 10.04.2015. godine iznosio 0,320 , s tim da su ukupne obveze na taj dan smanjenje na iznos od 70,1 milijun kuna.

Koeficijent vlastitog financiranja = Glavnica / Ukupna imovina

Tablica 11: Koeficijent vlastitog financiranja

Godina	31.12.2013.	31.12.2014.
Glavnica	141.007.282	135.063.365
Ukupna imovina	234.262.347	219.443.677
Koeficijent	0,60	0,62

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Koeficijent vlastitog financiranja govori koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice), a njegova vrijednost trebala bi biti veća od 50%. Također, poželjna je što veća vrijednost ovog pokazatelja. Vrijednost ovog pokazatelja u 2014. godini iznosila je 0,62 što znači da vlastiti kapital predstavlja 62% ukupne imovine.

Na temelju koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja može se zaključiti da društvo nije prezaduženo.

4.6.3. Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrtaja ukupne imovine = Ukupni prihod / Ukupna imovina

Tablica 12: Koeficijent obrtaja ukupne imovine

Godina	31.12.2013.	31.12.2014.
Ukupni prihodi	82.264.686	69.384.840
Ukupna imovina	234.262.347	219.443.677
Koeficijent	0,351	0,316

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Koeficijent obrtaja ukupne imovine je omjer prihoda i ukupne imovine. Poželjno je imati što veći koeficijent. Pokazatelj obrtaja ukupne imovine pokazuje da 1 kuna imovine stvara 0,351 kunu prihoda u 2013.godini. Vidljivo je također pogoršanje pokazatelja u 2014. godini.

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine = Prihod od prodaje / Dugotrajna imovina

Tablica 13: Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine

Godina	31.12.2013.	31.12.2014.
Prihod od prodaje	79.123.235	67.688.414
Dugotrajna imovina	186.076.865	185.155.850
Koeficijent	0,425	0,366

Izvor : Interni podaci š.d.d. „X“

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine pokazuje koliko tvrtka uspješno koristi dugotrajnu imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Poželjna je što veća vrijednost koeficijenta. Vrijednost ovog pokazatelja u promatranom razdoblju je mala. U 2013. godini 1 kuna dugotrajne imovine donosi 0,425 kn prihoda, dok u 2014. 1 kuna dugotrajne imovine donosi 0,366 kn prihoda.

4.7. Usporedba š.d.d. „X“ s drugim š.d.d. u RH

U RH trenutno postoji sedam razreda⁷³ nogometnih liga. To su prva (I), druga (II) i treća (III) hrvatska nogometna liga (HNL), te prva, druga, treća i četvrta županijska nogometna liga (ŽNL). Analizom su obuhvaćeni klubovi prve i druge HNL. HNL I uključuje 10, a HNL II 12 klubova.

Prosječan broj igrača u momčadima klubova prve lige je 32, prosječne starosti od 23,5 godina, a u momčadima druge lige 25 igrača, prosječne starosti 24 godine (Tablica 14.). Prosječna vrijednost igrača u HNL I je oko 4 mil. kuna, pri čemu najveću prosječnu vrijednost imaju igrači š.d.d. „Y“, a najmanju igrači š.d.d. „G“. Prosječna vrijednosti igrača druge lige je oko 0,5 mil. kuna pa je ukupna tržišna vrijednost klubova HNL II tek nešto veća od 154 mil. kuna, a klubova HNL I gotovo 1,3 mlrd. kuna. Od ukupno 319 igrača u HNL I, 78 je stranih igrača, a u HNL II je od ukupno 300 igrača tek 28 stranih. To je logično s obzirom da klubovi prve lige ostvaruju najviše kupnji i prodaja igrača.

Tablica 14: Struktura momčadi HNL I i HNL II u 2015. godini

Broj	Nogometni klub	Ukupan broj igrača	Prosjek godina	Broj stranih igrača	Ukupna tržišna vrijednost igrača (mil. kuna)	Prosječna tržišna vrijednost igrača (mil. kuna)
HNL I						
1.	Y	41	23,8	18	415,12	10,16
2.	Z	40	25,1	14	265,22	6,63
3.	X	35	22,9	9	181,21	5,18
4.	A	32	24,9	4	94,78	2,96
5.	B	32	22,8	3	70,89	2,21
6.	C	31	24,7	5	58,76	1,90
7.	D	30	24,6	11	54,97	1,83
8.	E	24	22,8	4	54,21	2,26
9.	F	31	24,4	5	45,49	1,47
10.	G	27	23,3	7	26,01	0,96
UKUPNO HNL I		319	23,5	78	1.257,49	3,94

⁷³ Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, str.2-18.

HNL II

1.	H	26	27,1	4	38,67	1,49
2.	I	27	24,4	5	22,22	0,82
3.	J	27	25,7	1	20,70	0,77
4.	K	27	24,9	1	12,89	0,48
5.	L	32	23,9	3	10,08	0,31
6.	M	29	24,3	2	9,86	0,34
7.	N	30	22,3	3	9,86	0,33
8.	O	21	25,0	2	9,33	0,44
9.	P	19	23,3	4	7,96	0,42
10.	R	23	26,3	1	6,26	0,27
11.	S	28	24,9	1	4,93	0,17
12.	T	11	19,7	1	1,52	0,14
UKUPNO HNL II		300	24,0	28	154,14	0,51
UKUPNO HNL I i II		619	23,8	106	1.411,64	2,28

Izvor: Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, str.3.

Ukupna imovina klubova druge lige je tek malo veća od 42 mil. kuna, dok je imovina klubova HNL I čak 17 puta veća i iznosi 731 mil. kuna (Tablica 15.). Š.d.d. „Y“ i š.d.d. „X“ zajedno imaju preko 538 mil. kuna imovine. Financijskom dominacijom ističe se i š.d.d. „Z“. Š.d.d. „Y“ je zbog svoje veličine imovine i ostvarenih prihoda trebalo isključiti iz sektorskog obuhvata. Najveći dio imovine čini nematerijalna imovina – prava na igrače – koja se evidentira u bilanci sukladno standardu MRS 38 i amortizira godišnje.

Zbog neujednačenosti računovodstvenog okvira i kod analize strukture imovine i obveza trebalo je obaviti određene prilagodbe stavki iz financijskih izvještaja klubova koji posluju kao neprofitne organizacije. Naime, imovina neprofitnih organizacija ne klasificira se u izvješćima samo kao dugotrajna i kratkotrajna, već se dijeli na proizvedenu i neproizvedenu dugotrajnu imovinu, sitni inventar, nefinancijsku imovinu u pripremi, proizvedenu kratkotrajnu imovinu i financijsku imovinu (bez podjele na dugotrajnu i kratkotrajnu).

Imajući u vidu nedostatke takve klasifikacije i specifičnosti poslovanja nogometnih klubova u Hrvatskoj (koji u načelu ne bi trebali raspolagati većim iznosima dugotrajne financijske imovine), njihova je financijska imovina u cijelosti klasificirana kao kratkotrajna imovina,

isto kao i sitni inventar, nefinancijska imovina u pripremi i proizvedena kratkotrajna imovina. Ostale stavke imovine su klasificirane kao dugotrajna imovina.

Tablica 15: Struktura imovine nogometnih klubova u 2014. godini (u tis.kuna)

Broj	Nogometni klub	Vrsta	Aktiva	Imovina		Rashodi budućih razdoblja
				Dugotrajna	Kratkotrajna	
HNL I						
1.	Y	npo	318.733	148.588	141.031	29.113
2.	E	npo	2.770	233	2.537	0
3.	B	npo	18.669	8.960	9.708	0
4.	C	npo	4.924	1.614	2.249	1.060
5.	X	d.d.	219.444	185.136	31.945	2.363
6.	Z	d.d.	60.600	16.691	43.451	459
7.	A	d.d.	42.528	36.415	6.113	0
8.	F	d.d.	41.544	39.714	1.330	500
9.	D	d.d.	20.937	18.518	2.379	40
10.	G	npo	1.250	26	1.224	0
UKUPNO HNL I			731.399	455.897	241.968	33.534
HNL II						
1.	P	d.d.	14.029	11.521	2.508	0
2.	H	d.d.	12.130	1.686	10.444	0
3.	L	npo	402	194	208	0
4.	J	npo	761	109	651	0
5.	I	npo	917	86	830	0
6.	R	npo	46	0	46	0
7.	N	npo	6.712	6.382	330	0
8.	M	npo	550	169	381	0
9.	S	npo	298	58	133	107
10.	O	npo	4.890	4.705	185	0
11.	K	d.d.	1.403	18	1.385	0
UKUPNO HNL II			42.137	24.928	17.102	107
UKUPNO HNL I i II			773.536	480.825	259.070	33.640

Izvor: Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, str.13.

Koeficijent zaduženosti je omjer ukupnih obveza i ukupne imovine te pokazuje koji je dio imovine nabavljen zaduživanjem. Poželjno je da je vrijednost koeficijenta zaduženosti 0,5 ili manja. Međutim, kod klubova HNL I iznosi 0,86, a HNL II neznatno manje 0,85. Tek jedan klub iz HNL I (š.d.d. „X“) i dva kluba iz HNL II (š.d.d. „N“ i š.d.d. „R“) imaju koeficijent zaduženosti manji od 0,5. Ostali klubovi uglavnom imaju višestruko veće vrijednosti što dodatno potvrđuje njihovu slabu financijsku poziciju i nužnost hitnih intervencija u financijsko upravljanje s ciljem očuvanja kontinuiteta poslovanja.

Tablica 16: Odabrani pokazatelji likvidnosti i zaduženosti nogometnih klubova u 2014.

Broj	Nogometni klub	Likvidnost		Koeficijent zaduženosti	Struktura kapitala
		Tekuća	Trenutna		
HNL I					
1.	Y	1,36	0,01	0,94	5,82
2.	E	0,54	0,00	5,52	-1,22
3.	B	0,94	0,04	0,70	2,37
4.	C	0,69	0,20	1,07	5,33
5.	X	0,50	0,02	0,37	0,60
6.	Z	0,87	0,59	0,83	4,75
7.	A	0,61	0,00	1,72	-2,39
8.	F	0,11	0,01	1,83	-2,24
9.	D	0,14	0,02	0,81	4,16
10.	G	0,83	0,00	2,12	-1,89
UKUPNO HNL I		0,88	0,12	0,86	4,84
HNL II					
1.	P	0,22	0,00	0,95	17,70
2.	H	1,34	0,00	0,64	1,81
3.	L	0,41	0,00	1,26	-4,78
4.	J	3,45	0,63	0,97	38,44
5.	I	0,76	0,10	1,44	-3,29
6.	R	0,50	0,13	6,45	-1,18
7.	N	0,23	0,04	0,24	0,32
8.	M	1,30	1,03	3,24	-1,45
9.	S	0,13	0,01	5,32	-1,40
10.	O	0,58	0,30	0,06	0,07
11.	K	0,20	0,01	4,96	-1,25
UKUPNO HNL II		0,55	0,03	0,85	5,49
UKUPNO HNL I i II		0,85	0,11	0,86	4,87

Izvor: Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, str.17.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine je omjer ukupnih prihoda i ukupne imovine koji pokazuje koliko novčanih jedinica prihoda donosi svaka novčana jedinica imovine. Što je omjer viši klub se smatra uspješnijim u korištenju raspoložive imovine. Prosječni koeficijent obrtaja dugotrajne imovine u HNL I je 0,53, a u HNK II je 0,88. To znači da su klubovi HNL II znatno uspješniji u ostvarivanju financijskih rezultata od klubova prve lige. To potvrđuju i ostali promatrani pokazatelji.

Tablica 17: Pokazatelji obrtaja imovine, ekonomičnosti i profitabilnosti nogometnih klubova u 2014. godini

Broj	Nogometni klub	Vrsta	Broj zaposlenih	Koeficijent obrta imovine	Ekonomičnost poslovanja	Neto profitna marža
HNL I						
1.	Y	npo	86	0,38	0,57	-0,75
2.	E	npo	16	6,08	1,17	0,14
3.	B	npo	32	1,80	1,02	0,02
4.	C	npo	17	3,02	0,92	-0,09
5.	X	d.d.	66	0,32	0,92	-0,09
6.	Z	d.d.	17	1,11	0,82	-0,21
7.	A	d.d.	30	0,73	0,84	-0,20
8.	F	d.d.	18	0,23	0,67	-0,48
9.	D	d.d.	19	0,83	1,00	0,00
10.	G	npo	8	5,21	0,78	-0,28
UKUPNO HNL I			309	0,53	0,76	-0,31
HNL II						
1.	P	d.d.	17	0,40	0,54	-0,85
2.	H	d.d.	13	0,62	0,82	-0,23
3.	L	npo	7	7,16	1,03	0,03
4.	J	npo	11	4,75	1,00	0,00
5.	I	npo	9	6,98	1,42	0,30
6.	R	npo	1	25,07	0,86	-0,16
7.	N	npo	7	0,23	0,91	-0,09
8.	M	npo	4	4,32	1,14	0,12
9.	S	npo	0	3,83	0,79	-0,26
10.	O	npo	9	0,40	1,47	0,32
11.	K	d.d.	12	2,13	1,10	0,09
UKUPNO HNL II			90	0,88	0,91	-0,10
UKUPNO HNL I i II			399	0,55	0,77	-0,30

Izvor: Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, str.12.

5. ZAKLJUČAK

U većini poduzeća pa tako i u š.d.d. „X“ dugotrajna imovina, materijalna i nematerijalna, čine veliki dio u ukupnoj imovini. Dugotrajna imovina predstavlja onaj dio imovine koji se pretvara u novčani oblik u razdoblju dužem od godine dana. Dugotrajna materijalna imovina obuhvaća: zemljišta i šume, građevinske objekte, postrojenja, strojeve i opremu, alate, pogonski i uredski inventar, pokućstvo i transportna sredstva, stambene zgrade i stanove, predujmove za dugotrajnu materijalnu imovinu, dugotrajnu materijalnu imovinu u pripremi. Najčešći oblici nematerijalne imovine su: izdaci za razvoj, patenti, licencije, franšiza, koncesije, softver, zaštitni znaci, trgovački znak ili ime, goodwill. Iz toga proizlazi da amortizacija predstavlja jednu od značajnijih uloga u poduzeću. Svako poduzeće mora kroz razdoblje korisnog vijeka upotrebe dugotrajne imovine obračunati amortizaciju. Amortizacija je postupno trošenje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine.

Sa računovodstvenog aspekta dugotrajnu imovinu uređuje Zakon o računovodstvu i računovodstveni standardi (MSFI, HSFI, Pravilnik RGFI), dok specijalna regulativa poput FIFA, UEFA i HNS pobliže opisuje računovodstvo š.d.d. FIFA je udruga registrirana u Trgovačkom društvu kantona Zurich (Švicarska) kojoj su ciljevi: stalno unapređenje nogometa i njegova globalna promocija, organizacija vlastitih međunarodnih natjecanja, sastavljanje pravilnika i odredbi kojima se uređuju nogometna i povezana pitanja te osiguranje njihove primjene, itd. HNS jedini je nacionalni sportski savez koji potiče, promiče i skrbi o hrvatskom nogometnom sportu, o nacionalnim nogometnim ekipama te ga predstavlja u međunarodnim odnosima.

Kroz rad je detaljno analizirano i opisano računovodstvo dugotrajne imovine prema MSFI-u. HSFI 6 - Dugotrajna materijalna imovina i MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, definiraju dugotrajnu materijalnu imovinu kao imovinu koju poduzetnik posjeduje za korištenje u proizvodnji proizvoda ili isporuci roba ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe. MRS 38 - Nematerijalna imovina, definira nematerijalnu imovinu kao nemonetarnu imovinu bez opipljivih, tj. fizičkih obilježja koja se može zasebno evidentirati.

Kroz rad je provedena analiza računovodstva dugotrajne imovine u š.d.d. „X“ za razdoblje od 2013. do 2014. godine. Analizom se utvrđuje sadašnje stanje društva, struktura dugotrajne imovine te se iznose uzroci financijskih problema u društvu. Nakon provedene analize može se zaključiti da se dugotrajna materijalna imovina u š.d.d. „X“ povećala u 2014. godini u odnosu na 2013. za 1.074.866 kn, odnosno u 2014. iznosi 3.042.844 kn. U 2014. godini je

porasla količina i vrijednost opreme pa je i proporcionalno tome narastao i iznos amortizacije. Materijalna imovina je izgubila ukupno na vrijednosti 586.128 kn što je deset puta manje nego li je to u slučaju nematerijalne imovine. Dugotrajna nematerijalna imovina se u 2014. godini smanjila za 1.995.881 kn u odnosu na prethodnu godinu, odnosno u 2014. iznosi 181.999.806 kn. Š.d.d. „X“ je ukupno amortizirao 7.771.299 kn nematerijalne imovine jer se društvo susreće s najvećim iznosom amortizacije kod amortizacije stadiona u iznosu od 7.357.858 kn godišnje.

Cilj kluba je omogućiti nesmetani nastavak poslovanja osiguravajući financijsku stabilnost. Nastavljen je trend smanjenja ukupne zaduženosti kluba, što je vidljivo kroz koeficijent zaduženosti koji je od 2012. godine stalno u opadanju (31.12.2012. godine: 0,424, 31.12.2013. godine: 0,357, 31.12.2014. godine: 0,345; 10.04.2015. godine: 0,320). Može se zaključiti da bi uprava trebala stabilizirati poslovanje s financijskog aspekta koji pokazuje zabrinjavajuće podatke u 2013. i 2014. godini. Godine lošeg rada dovele su klub u veoma lošu financijsku situaciju. Klub bi trebao sve više težiti ka poslovnom dobitku i ostvarivati uspješnije rezultate kako bi se dug sveo u razumne granice ili u potpunosti eliminirao.

LITERATURA

1. Bajo, A. i Primorac M., (2016): Poslovanje nogometnih klubova u Hrvatskoj, Fiscus, Institut za javne financije, br.I., veljača 2016, ISSN 1849-9309, [Internet], raspoloživo na: <http://www.ijf.hr/hr/publikacije/casopisi/12/fiscus/1081/poslovanje-nogometnih-klubova-u-hrvatskoj/1084/>.
2. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb.
3. Belak, V. (2009): Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine: prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci, Belak Excellens d.o.o., Zagreb.
4. Cirkveni, T. (2008): Ulaganja u nekretnine, RRiF, Računovodstvo, revizija i financije, br.5/2008., UDK 657.1, str.28-35.
5. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, [Internet], raspoloživo na: <http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>, [01.03.2018.].
6. Hrvatski nogometni savez (2016): FIFA Statut: Pravilnik o primjeni statuta stalne odredbe kongresa, [Internet], raspoloživo na: <http://hns-cff.hr/hns/propisi-i-dokumenti/>, [02.03.2018.].
7. Hrvatski nogometni savez (2017): Pravilnik o statusu igrača i registracijama, [Internet], raspoloživo na: <http://hns-cff.hr/hns/propisi-i-dokumenti/>, [30.03.2018.].
8. Hrvatski nogometni savez (2017): Statut Hrvatskog nogometnog saveza, [Internet], raspoloživo na: <http://hns-cff.hr/hns/propisi-i-dokumenti/>, [03.03.2018.].
9. Hrvatski nogometni savez (2017): Statut UEFA-e, [Internet], raspoloživo na: <http://hns-cff.hr/hns/propisi-i-dokumenti/>, [04.03.2018.].
10. Narodne novine d.d. (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86.
11. Narodne novine, (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 136.
12. Narodne novine d.d. (2016): Pravnik RGFI, Narodne novine d.d., Zagreb, br.1.
13. Narodne novine, (2017): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 78/15, 134/15, 120/16.
14. Odbor za standarde financijskog izvještavanja, (2007): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, RRiF Plus, Zagreb.

15. Pervan, I. (2017): Financijska imovina: Priznavanje i mjerenje prema MRS-u 39 i MSFI 9, Sveučilište u Splitu, Split.
16. Pervan, I. (2014): MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, Sveučilište u Splitu, Split.
17. Pervan, I. (2014): MRS 38 - Nematerijalna imovina, Sveučilište u Splitu, Split.
18. Pervan, I. (2014): MRS 23 - Troškovi posudbe, Sveučilište u Splitu, Split.
19. Pervan, I. (2014): MRS 40 - Ulaganja u nekretnine, Sveučilište u Splitu, Split.
20. Pervan, I. (2006): Računovodstveno evidentiranje troškova posudbe prema MRS-u 23, Računovodstvo, revizija i financije, br.12/2006., UDK 657.2, str.18-22.
21. Pretnar Abičić, S. (2014): Računovodstvo nematerijalne imovine, Financije, pravo i porezi, br.8/14., Zagreb, UDK 657.1, str.33-47.
22. Rakijašić, J., Slovinac, I. i Zaloker, D., (2015): Novi Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Financije, pravo i porezi, br.11/15., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.53-65.
23. Slovinac, I. (2016): Godišnji popis imovine i obveza kod poduzetnika, Financije, pravo i porezi, br.11/16., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.24-35.
24. Štahan, M. (2017): Izmjene i dopune zakona o računovodstvu, Financije, pravo i porezi, br.1/17., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str. 5-10.
25. Zaloker, D. (2014): Godišnji obračun amortizacije za 2014., Financije, pravo i porezi, br.12/14., TEB, Zagreb, UDK 657.1, str.45-54.
26. Zaloker, D. (2015): Naknadna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu, Financije, pravo i porezi, br.8/15., TEB, Zagreb., UDK 657.1, str.49-56.
27. Žager, K. i Žager, L. (1996): Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija, 2. izmijenjeno i dopunjeno izd., Inženjerski biro d.d., Zagreb.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Obuhvat godišnjih financijskih izvještaja po vrstama poduzetnika	9
Tablica 2: Nova struktura i sadržaj bilance	11
Tablica 3: Oblici dugotrajne imovine	19
Tablica 4: Dugotrajna materijalna imovina	40
Tablica 5: Dugotrajna nematerijalna imovina	42
Tablica 6: Osnovne informacije o ovisnom društvu "XY" d.o.o.	47
Tablica 7: Bilanca na dan 31.prosinca 2014. godine š.d.d. "X"	48
Tablica 8: Račun dobiti i gubitka š.d.d. "X" za 2014. godinu	53
Tablica 9: Koeficijent financijske stabilnosti.....	55
Tablica 10: Koeficijent zaduženosti.....	55
Tablica 11: Koeficijent vlastitog financiranja	56
Tablica 12: Koeficijent obrtaja ukupne imovine.....	57
Tablica 13: Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine.....	57
Tablica 14: Struktura momčadi HNL I i HNL II u 2015. godini.....	58
Tablica 15: Struktura imovine nogometnih klubova u 2014. godini (u tis.kuna).....	60
Tablica 16: Odabrani pokazatelji likvidnosti i zaduženosti nogometnih klubova u 2014.	61
Tablica 17: Pokazatelji obrtaja imovine, ekonomičnosti i profitabilnosti nogometnih klubova u 2014. godini	62

POPIS SLIKA

Slika 1: Djelokrug HSFI-a i MRS-ova/MSFI-a za različite namjene nekretnina	28
Slika 2: Osnovne karakteristike pojedinih oblika financijske imovine.....	33
Slika 3: Sažetak metoda vrednovanja financijske imovine prema MRS-u 39.....	34

PRILOZI

Prilog 1. Ugovor o profesionalnom igranju

NK _____ iz adresa: _____, OIB: _____
zastupan po _____ (u daljnjem tekstu: Klub)
(ime, prezime, funkcija u klubu)

i

_____ iz adresa: _____,
OIB: _____, državljanstva: _____ (u daljnjem tekstu: Igrač) registriranog
dana _____ po članku _____ Pravilnika o statusu igrača i registracijama

zaključili su dana _____ u _____ sljedeći

UGOVOR O PROFESIONALNOM IGRANJU

Članak 1.

Ovaj Ugovor zaključuje se temeljem članka 8. Zakona o sportu i odredbi Statuta Hrvatskog nogometnog saveza (dalje: HNS) i Pravilnika o statusu igrača i registracijama HNS-a.

Članak 2.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da je Igrač registriran kao samostalna djelatnost sportaša sukladno odredbama Zakona o sportu i Pravilniku o registru sportskih djelatnosti.

Članak 3.

Ugovor se zaključuje za razdoblje od _____ do _____, odnosno do početka ljetnog prijelaznog roka u godini u kojoj ugovor ističe.

Članak 4.

1) Za usluge koje je Igrač dužan izvršavati prema Klubu, a koje su predmet untanačenja u ovome Ugovoru, te pravilnicima Kluba, ugovorne strane utvrđuju iznos mjesečne naknade od _____ kn, koji se ne može mijenjati bez aneksa ovom Ugovoru.

2) Pored osnovne mjesečne naknade iz stavka 1. ovog članka, ugovorne strane utvrđuju posebne naknade i to:

3) Pored naknade, ugovorne strane utvrđuju i posebne premije i to:

4) Iznos posebnih premija iz stavka 3. ovog članka je promjenjiv te ugovorne strane potpisom ovog Ugovora suglasno prihvaćaju da se promjena visine premija može obaviti u skladu s Pravilnikom o nagrađivanju Kluba. Takva promjena visine premije je valjana i bez potpisivanja aneksa ovog Ugovora te se kao mjerodavna visina premije smatra ona utvrđena primjenom Pravilnikom o nagrađivanju Kluba, što ugovorne strane bezuvjetno prihvaćaju. Pravilnikom o nagrađivanju utvrđuje se pravo i obveze te rokovi isplate premija, ovisno o uspješnosti momčadi i igrača. Svaka izmjena Pravilnika o nagrađivanju Kluba treba biti sačinjena u pisanoj formi i dana Igraču, koji primitak potvrđuje stavljanjem datuma i potpisivanjem svake stranice Pravilnika o nagrađivanju Kluba.

5) Za izvršene usluge iz ovog Ugovora Igrač će ispostavljati Klubu račun za svaki mjesec, a navedeni račun Klub se obvezuje platiti u roku od 15 dana.

Članak 5.

1) Igrač se obvezuje pridržavati propisa FIFA-e, UEFA-e, HNS-a, a poglavito Statuta HNS-a, Pravilnika o statusu igrača HNS, Pravilnika o nogometnim natjecanjima HNS te Statuta i drugih akata Kluba.

2) Igrač se obvezuje da će igrati nogomet za Klub prema svojim najboljim sposobnostima, da će trenirati i pripremati se za utakmice Kluba. Igrač se obvezuje da će sve svoje sportske sposobnosti, znanja i vještine koristiti u prilog Kluba te da će u svom ponašanju izbjegavati sve što bi moglo umanjiti ugled Kluba ili negativno utjecati na klupske sportske rezultate ili na ostale djelatnosti Kluba.

3) Igrač se obvezuje pridržavati se svih trenerovih uputa i naloga, kao i ostalih ovlaštenih osoba Kluba (članova stručnog stožera, liječnika, uprave Kluba).

4) Igrač se obvezuje da će sudjelovati na svim natjecanjima i treninzima Kluba, na svim dogovorima igrača i ostalim aktivnostima vezanim za pripreme za utakmice i natjecanja (primjerično, ali ne isključivo: gledanje utakmica, analiziranje utakmica, seminari), uključujući i putovanja u zemlji i inozemstvu prijevoznim sredstvom koje odredi Klub.

5) Igrač se obvezuje da će voditi računa o zdravom načinu života i održavati tjelesnu spremu na visokoj razini.

6) Igrač se obvezuje da će se sportski i fair-play ponašati prema svim osobama koje sudjeluju na utakmici ili treningu (gledatelji, suigrači i protivnički igrači, treneri, nogometni suci) te da će se ponašati, kako u privatnom, tako i u profesionalnom životu, na način da ne šteti svojem ugledu, ugledu Kluba i općenito nogometa.

7) Igrač se obvezuje da neće sudjelovati u drugim nogometnim aktivnostima koje ne proizlaze iz ovog Ugovora (osim sudjelovanja u aktivnostima nacionalne reprezentacije), kao niti u drugim potencijalno opasnim aktivnostima koje mu nije odobrio Klub.

8) Igrač se obvezuje da se neće osobno ili putem drugih osoba kladiti u sportskim kladionicama u bilo kojem obliku. Kršenje ove obveze predstavlja tešku povredu ugovora i Klub može u tom slučaju raskinuti ovaj ugovor.

9) Igrač se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima koje imaju za cilj promociju Kluba, a naročito u aktivnostima putem medija (televizija, radio, tisak, javne priredbe, javne promocije i slično).

10) Igrač se obvezuje da neće davati izjave za medije o onome što se aktima Kluba smatra poslovnom tajnom, a posebno ako se to odnosi na unutarne odnose u Klubu, sadržajima treninga, pripremama taktike za pojedine utakmice. Navedene podatke Igrač smije iznositi javno samo uz izričitu suglasnost ovlaštene osobe Kluba.

11) Igrač se obvezuje u slučaju bolesti ili ozljede neodložno javiti kod liječnika Kluba. Igrač je obavezan o nastanku navedene okolnosti bolesti ili ozljede odmah obavijestiti trenera Kluba. Trener podatke o bolesti ili ozljedi može davati samo uz pristanak Igrača. Igrač se obvezuje podvrgnuti se medicinskim pregledima za koje liječnik Kluba smatra da su potrebni te se pridržavati svih medicinskih preporuka i terapija koje je dobio od ovlaštenih liječnika.

12) Igrač se obvezuje nositi odjeću Kluba (sportsku opremu, klupska odijela i sl.) koja mu je stavljena na raspolaganje od strane Kluba. Navedenu opremu i odjeću Igrač je dužan primjereno čuvati i održavati, a po isteku Ugovora vratiti je Klubu. Igrač je dužan naknaditi štetu ukoliko je njegovom krivnjom došlo do oštećenja ili gubitka navedene opreme i odjeće.

13) Igrač može, u dogovoru s Klubom, i uz Igračev prethodni pisani pristanak, nastupati određeno vrijeme za drugi klub (ustupanje), a Klub je dužan ugovoriti, ako neće sam ispunjavati obveze prema igraču za vrijeme ustupanja, s drugim klubom kojemu se Igrač ustupa da drugi klub ispunjava sve obveze prema Igraču, sukladno utvrđenju iz ovog Ugovora i Sporazuma o ustupanju.

14) Igrač se obvezuje reklamirati sponzore Kluba, odnosno komitente Kluba koji imaju s Klubom zaključen ugovor o sponzorstvu ili ugovor o promidžbi, a sve prema uvjetima i nalogu Kluba. Druge pravne ili fizičke osobe igrač može reklamirati, ali bez uporabe imena Kluba i klupskih obilježja.

15) Igrač se obvezuje za vrijeme trajanja ovog Ugovora zaključiti s osiguravajućim društvom policu osiguranja od profesionalnog oboljenja i ozljeda na radu.

16) Troškove obveznog mirovinskog i obveznog zdravstvenog osiguranja u cijelosti snosi Igrač.

17) Igrač se obvezuje povjeriti vođenje svojih poslovnih knjiga ovlaštenoj osobi za računovodstvo.

18) Igrač se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima Kluba i/ili HNS-a koje su usmjerene protiv rasizma i svih drugih oblika diskriminacije u nogometu.

Članak 6.

Pravo na uporabu lika i imena Igrača Klub i Igrač će urediti posebnim sporazumom, ali uvažavajući odredbu članka 5. st. 14. ovog Ugovora.

Članak 7.

1) Klub se obvezuje ispunjavati osim novčanih obveza iz članka 4. ovog Ugovora, i druge obveze prema Igraču.

2) Klub se obvezuje da će Igraču u potrebnoj mjeri staviti na raspolaganje sportsko-medicinsku, uključujući i stomatološku, i terapijsku njegu i liječenje, bez naknade. Igrač ima pravo, o svom trošku, na drugo mišljenje neovisnog medicinskog stručnjaka, ukoliko osporava mišljenje klupskog liječnika. Ukoliko će nastati različita mišljenja, obe strane su suglasne prihvatiti treće neovisno medicinsko mišljenje.

3) Klub se obvezuje, putem nadležnog liječnika Kluba, voditi evidenciju o povredama Igrača (uključujući i one zadobivene u sklopu reprezentacije), uz poštovanje obveze čuvanja povjerljivosti podataka.

4) Klub se obvezuje da ukoliko Igrač prilikom ispunjavanja obveza iz ovog Ugovora zadobije ozljedu ili profesionalnu bolest, te uslijed toga ne bude u mogućnosti duže vrijeme ili za stalno izvršavati svoje obveze iz ovog Ugovora, izvršiti svoje obveze prema Igraču u skladu s ovim ugovorom.

5) Klub se obvezuje omogućiti sportsko usavršavanje Igraču angažiranjem stručnih osoba prilikom priprema, treninga i utakmica.

6) Klub se obvezuje omogućiti Igraču odlazak na pripreme i utakmice odgovarajuće nacionalne reprezentacije za koju nastupa, a sukladno važećim propisima FIFA-e i HNS-a. Tijekom boravka i igranja u reprezentaciji troškove snosi matični nacionalni savez.

7) Klub se obvezuje osigurati Igraču svu potrebnu sportsku opremu, bez naknade.

8) Klub je dužan Igraču koji se redovno obrazuje (škola, fakultet) omogućiti obavljanje aktivnosti vezane uz obrazovanje.

9) Klub se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima HNS-a koje su usmjerene protiv rasizma i svih drugih oblika diskriminacije u nogometu, te da će omogućiti Igraču da sudjeluje u tim aktivnostima.

10) Klub se obvezuje omogućiti Igraču_____

_____.

Članak 8.

1) Klub i Igrač se obvezuju da će poštivati sve Anti-doping pravilnike FIFA-e, UEFA-e i HNS-a.

2) Pod dopingom se smatra upotreba supstanci koje se nalaze na listi zabranjenih supstanci i korištenja zabranjenih metoda koje su navedene na doping listama uz pravilnike iz stavka 1 ovog članka, kao i na drugim relevantnim doping listama.

3) Igrač se obvezuje da neće uzimati doping, a Klub da mu neće nalagati uzimanje dopinga.

4.) Klub će poduzimati sve preventivne mjere za sprječavanje uporabe dopinga, kao i educirati Igrača o sprječavanju dopinga.

Članak 9.

1) Klub se obvezuje da niti na koji način neće diskriminirati Igrača u odnosu na druge igrače Kluba. Klub osobito neće diskriminirati Igrača zbog njegovog članstva ili aktivnosti u udruženju igrača koje priznaje FIFPro ili nekoj drugoj organizaciji koja štiti interese igrača. Diskriminiranjem se osobito smatra i nalažanje treniranja izvan programa, vremena i mjesta treninga momčadi za koju Igrač ima pravo nastupa, osim ukoliko nije izrečena klupska kazna udaljenja od treninga s odgovarajućom momčadi.

2) Igrač ima pravo iznijeti svoje mišljenje vezano uz područje koje regulira ovaj Ugovor treneru i odgovornoj osobi Kluba, na način da se to mišljenje ne iznosi izvan Kluba.

Članak 10.

Igrač će poslove definirane ovim Ugovorom obavljati u sjedištu Kluba, na klupskom nogometnom igralištu, na nogometnim igralištima sportskih protivnika Kluba, u mjestima koje Klub odredi za pripreme i utakmice, te na drugim mjestima koje odredi Klub.

Članak 11.

1) Klub ima pravo zbog povrede odredbi ovog Ugovora odrediti visinu kazne protiv Igrača, a sukladno općim aktima Kluba koji moraju biti uručeni Igraču nakon zaključenja ovog Ugovora. Potpisom ovog Ugovor Igrač prihvata primjenu Pravilnika o utvrđivanju visine kazne na način da će istu uplatiti Klubu ili da će Klub izvršiti umanjenje računa primljenog od Igrača, uz isključivi pisani pristanak Igrača nakon nastanka obveze prema Klubu. Ugovorne strane su suglasne da maksimalni iznos jednokratne novčane kazne i ukupne godišnje novčane kazne koju klub može izreći utvrđuje Izvršni odbor HNS-a posebnom odlukom. Bez oduke Izvršnog odbora HNS-a koja utvrđuje predmetne iznose, Klub ne može izvršiti prijeboj potraživanja na naknadi i drugim primanjima Igrača iz ugovornog odnosa, a riječ je o potraživanju koje je nastalo.

2) Igrač ima pravo žalbe na svaku odluku o kažnjavanju tijelu Kluba određenom relevantnim klupskim propisom. Igrač ima pravo da ga u disciplinskom postupku prati ili zastupa kapetan njegove momčadi ili predstavnik udruženja igrača koje priznaje FIFPro.

Članak 12.

1) Klub ima pravo na raskid ugovora pod sljedećim uvjetima_____

_____.

2) Igrač ima pravo na raskid ugovora pod sljedećim uvjetima_____

_____.

3) Neovisno o odredbama iz stavka 1. i stavka 2. ovog članka, Igrač i Klub imaju pravo raskinuti ugovor u slučaju da druga strana na teži način povrijedi obveze iz ovog ugovora, a u postupku predviđenim Pravilnikom o statusu igrača i registracijama HNS i drugim relevantnim propisima FIFA-e i HNS-a.

Članak 13.

Ukoliko Klub nakon završetka natjecateljske godine prelazi u stupanj natjecanja u kojem se ne mogu zaključivati ugovori o profesionalnom igranju, ovaj se Ugovor automatski raskida.

Članak 14.

1) Ugovorne strane suglasno utvrđuju da se transfer igrača realizira u skladu s odredbama Pravilnika o statusu igrača HNS-a, odnosno FIFA-e, koje reguliraju međunarodni transfer igrača.

2) U vezi transfera te posebnih uvjeta za njegovu realizaciju stranke su suglasne da će se o tome potpisati poseban aneks ovom Ugovoru.

Članak 15.

1) Adresa iz zaglavlja ovog Ugovora smatra se adresom za korespondenciju između Kluba i Igrača, a o svakoj promjeni druga strana se mora bez odgode obavijestiti.

2) Klub Igraču može davati obavijesti i putem oglasne ploče u prostorijama Kluba.

Članak 16.

1) Ovaj je Ugovor cjelovit i potpun te predstavlja pravu volju ugovornih strana. Njegovim potpisom isključuju se svi prethodni dogovori, usmeni ili pisani, postignuti između ugovornih strana u pogledu predmeta ovog Ugovora. Ovaj Ugovor u trenutku potpisivanja nema nikakvih pisanih ili usmenih dodataka.

2) Odredbe ovog Ugovora mogu se izmijeniti samo uz suglasnost obje ugovorne strane. Izmjene moraju biti u pisanom obliku. Pozivanje ugovornih strana na naknadne izmjene bilo koje od odredbi ovog pravnog posla neće proizvesti pravni učinak ukoliko izmjene nisu napravljene u naprijed navedenom obliku.

3) Odredbe koje dogovore Klub i Igrač, a nepovoljnije su za Igrača u odnosu na standardne odredbe koje je HNS utvrdio obrascem ugovora, ništetne su.

4) Ukoliko bi se za neku od odredbi ovog Ugovora naknadno utvrdilo da je ništetna, ta činjenica neće imati učinka na ostale odredbe ovog Ugovora. Ugovor u cjelini ostaje valjan s time da se ugovorne strane obvezuju da će ništetnu odredbu zamijeniti valjanom koja će u najvećoj mogućoj mjeri omogućiti ostvarivanje cilja koji se htio postići odredbom za koju je ustanovljeno da je ništetna.

5.) Za ovaj ugovor mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

6.) Odredbe ovog ugovora su povjerljive i ne mogu se bez suglasnost druge strane otkrivati osim ovlaštenim tijelima Republike Hrvatske i HNS-a.

7) U slučaju spora ugovorne strane utvrđuju nadležnost Arbitražnog suda HNS-a. Klub i Igrač se obvezuju da moguće sporove iz ovog Ugovora neće rješavati pred redovnim sudovima. Klub i Igrač se izričito obvezuju da će u potpunosti poštivati sve odredbe propisa HNS kojima se uređuje način rada Arbitražnog suda HNS, uključujući i način izbora arbitara ili arbitražnog vijeća.

Klub i Igrač, sukladno odredbama Zakona o arbitraži, izričito su se sporazumjeli da se pravorijek Arbitražnog suda HNS može pobijati pred međunarodnim Arbitražnim sudom za sport (CAS) u Lausanni, Švicarska. Eventualno pobijanje pravorijeka Arbitražnog suda HNS ne utječe na izvršnost tog pravorijeka.

8) Ukoliko je ovaj Ugovor sačinjen na više jezika, u slučaju spora važeća je verzija na hrvatskom jeziku. Ako ugovor zaključuje Igrač koji je strani državljanin ugovor treba biti preveden i ovjeren od strane ovlaštenog sudskog tumača onog jezika kojim se Igrač služi, a nije hrvatski jezik te se jedan primjerak prevedenog i ovjerenog ugovora predaje Igraču.

Članak 17.

1) Ugovorne strane potpisom ovog Ugovora potvrđuju da su isti pročitale i razumjele, te da s obzirom da on predstavlja njihovu pravu i ozbiljnu volju, prihvaćaju sva prava i obveze, kao i pravne posljedice koje iz njega proizlaze.

2) Za sve što nije predviđeno ovim Ugovorom vrijede odredbe Zakona o obveznim odnosima, posebnih propisa koji se odnose na profesionalni sport u Republici Hrvatskoj, općih akata FIFA-e, UEFA-e, HNS-a i Kluba

3) Ukoliko je Igrač maloljetan, Ugovor je valjan samo ako su ga supotpisali roditelj, staratelj ili drugi zakonski zastupnik Igrača.

4) Ovaj je Ugovor zaključen u pet (5) primjeraka, od kojih se po jedan (1) primjerak daje:

- a) Igraču
- b) Klubu
- c) Županijskom nogometnom savezu/Nogometnom središtu kod

kojeg je sklopljen
d) Hrvatskom nogometnom savezu
e) Udruzi klubova.

Pri zaključivanju ovog Ugovora sudjelovao je posrednik ili odvjetnik

(potpis, ime, prezime, adresa).

IGRAČ

Ovlašteni predstavnik KLUBA

(ime, prezime, funkcija u klubu)

Maloljetnog Igrača zastupa _____
(potpis, ime, prezime, svojstvo u odnosu na Igrača, adresa)

Da su ovaj Ugovor broj: _____ dana _____ kod

_____ potpisali ovlašteni predstavnik Kluba i Igrač tvrdi i
ovjerava:

Ovlašteni predstavnik ŽNS/NS

Hrvatski nogometni savez
Komisija za ovjeru registracija
klubova i igrača HNS

Datum ovjere: _____

Prilog 2. Ugovor o radu

NK _____ iz adresa: _____, OIB: _____
zastupan po _____ (u daljnjem tekstu: Klub)
(ime, prezime, funkcija u klubu)

i

_____ iz adresa: _____,
OIB: _____, državljanstva: _____ (u daljnjem tekstu: Igrač) registriranog
dana _____ po članku _____ Pravilnika o statusu igrača i registracijama

zaključili su dana _____ u _____ sljedeći

UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME

Članak 1.

Ovaj Ugovor zaključuje se temeljem članka 10., članka 12. i članka 14. Zakona o radu, članka 8. Zakona o sportu i odredbi Statuta Hrvatskog nogometnog saveza (dalje: HNS) i Pravilnika o statusu igrača i registracijama HNS-a.

Članak 2.

Ovim Ugovorom utvrđuju se prava, obveze, odgovornosti iz radnog odnosa zasnovanog između Kluba i Igrača.

Članak 3.

Igrač će obavljati poslove nogometaša za Klub te će trenirati, igrati utakmice za momčad Kluba za koju ima pravo nastupa i za koju ga trener odredi te druge poslove navedene u ovom Ugovoru.

Članak 4.

Ugovor se zaključuje za razdoblje od _____ (dan, mjesec, godina) do _____ (dan, mjesec, godina), odnosno do početka ljetnog prijelaznog roka u godini u kojoj ugovor ističe.

Članak 5.

1) Ugovorne strane utvrđuju iznos mjesečne plaće od _____ kn neto koju će Klub najkasnije do petnaestog dana u mjesecu za protekli mjesec uplaćivati na tekući račun

Igrača otvorenog u poslovnoj banci u Republici Hrvatskoj, a koji se iznos ne može mijenjati bez aneksa ovom Ugovoru.

2) Pored osnovne mjesečne plaće iz stavka 1. ovog članka, ugovorne strane utvrđuju posebne naknade i to:

3) Pored naknade, ugovorne strane utvrđuju i posebne premije i to:

4) Iznos posebnih premija iz stavka 3. ovog članka je promjenjiv te ugovorne strane potpisom ovog Ugovora suglasno prihvaćaju da se promjena visine premija može obaviti u skladu s Pravilnikom o nagrađivanju Kluba. Takva promjena visine premije je valjana i bez potpisivanja aneksa ovog Ugovora te se kao mjerodavna visina premije smatra ona utvrđena primjenom Pravilnikom o nagrađivanju Kluba, što ugovorne strane bezuvjetno prihvaćaju. Pravilnikom o nagrađivanju utvrđuje se pravo i obveze te rokovi isplate premija, ovisno o uspješnosti momčadi i igrača. Svaka izmjena Pravilnika o nagrađivanju Kluba mora biti sačinjena u pisanoj formi i dana Igraču, koji primitak potvrđuje stavljanjem datuma i potpisivanjem svake stranice Pravilnika o nagrađivanju Kluba.

5) Klub je dužan Igraču isplatiti plaću u bruto iznosu _____ kn, a što uključuje plaćanje doprinosa, poreza, prireza i ostalih davanja koje proizlaze iz radnog odnosa i isplata iz ovog člana, i u što je uključen i neto iznos članka 5. stavka 1. ovog Ugovora.

6) Ukoliko nije drugačije ugovoreno, u iznos plaće iz stavka 1. ovog ugovora uključena su sva davanja i naknade troškova nastalih u pogledu ispunjavanja obveza iz radnog odnosa (npr. naknada za prijevoz, smještaj i ishranu i sl.).

Članak 6.

Za vrijeme trajanja privremene nesposobnosti za rad Igrač ima pravo na naknadu plaće sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske koji uređuju sustav radnog i socijalnog prava, a osobito obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu.

Članak 7.

1) Klub će omogućiti Igraču korištenje stanke, dnevnog, tjednog i godišnjeg odmora, uvažavajući specifičnost obavljanja poslova profesionalnog nogometaša, sukladno kolektivnom ugovoru, odnosno ukoliko takav ne postoji sukladno općim aktima Kluba, a koje Klub treba predati Igraču prilikom potpisa ovog ugovora, što igrač potvrđuje potpisivanjem svake stranice predmetnog općeg akta Kluba.

2) Dnevno radno vrijeme u pravilu ne može biti duže od osam sati. Dnevno radno vrijeme može biti duže u slučajevima preraspodjele radnog vremena, a sukladno odredbama općeg akta Kluba i Zakona o radu.

3) Igrač ima pravo na dan tjednog odmora sukladno rasporedu treninga i utakmica.

4) Godišnji odmor traje najmanje 4 tjedna, s time da se najmanje 2 tjedna godišnjeg odmora trebaju koristiti u kontinuitetu. Točan dan godišnjeg odmora utvrdit će se Pravilnikom o radu ili posebnom odlukom Kluba. Godišnji odmor Igrač će koristiti prema utvrđenom rasporedu, tijekom ljetne i/ili zimske prvenstvene stanke.

Članak 8.

1) Igrač se obvezuje pridržavati propisa FIFA-e, UEFA-e, HNS-a, a poglavito Statuta HNS-a, Pravilnika o statusu igrača HNS, Pravilnika o nogometnim natjecanjima HNS te Statuta i drugih akata Kluba.

2) Igrač se obvezuje da će igrati nogomet za Klub prema svojim najboljim sposobnostima, da će trenirati i pripremati se za utakmice Kluba. Igrač se obvezuje da će sve svoje sportske sposobnosti, znanja i vještine koristiti u prilog Kluba te da će u svom ponašanju izbjegavati sve što bi moglo umanjiti ugled Kluba ili negativno utjecati na klupske sportske rezultate ili na ostale djelatnosti Kluba.

3) Igrač se obvezuje pridržavati se svih trenerovih uputa i naloga, kao i ostalih ovlaštenih osoba Kluba (članova stručnog stožera, liječnika, uprave Kluba).

4) Igrač se obvezuje da će sudjelovati na svim natjecanjima i treninzima Kluba, na svim dogovorima igrača i ostalim aktivnostima vezanim za pripreme za utakmice i natjecanja (primjerično, ali ne isključivo: gledanje utakmica, analiziranje utakmica, seminari), uključujući i putovanja u zemlji i inozemstvu prijevoznim sredstvom koje odredi Klub.

5) Igrač se obvezuje da će voditi računa o zdravom načinu života i održavati tjelesnu spremu na visokoj razini.

6) Igrač se obvezuje da će se sportski i fair-play ponašati prema svim osobama koje sudjeluju na utakmici ili treningu (gledatelji, suigrači i protivnički igrači, treneri, nogometni suci) te da će se ponašati, kako u privatnom, tako i u profesionalnom životu, na način da ne šteti svojem ugledu, ugledu Kluba i općenito nogometa.

7) Igrač se obvezuje da neće sudjelovati, čak niti za vrijeme godišnjeg odmora, u drugim nogometnim aktivnostima koje ne proizlaze iz ovog Ugovora (osim sudjelovanja u aktivnostima nacionalne reprezentacije), kao niti u drugim potencijalno opasnim aktivnostima koje mu nije odobrio Klub.

8) Igrač se obvezuje da se neće osobno ili putem drugih osoba kladiti u sportskim kladionicama u bilo kojem obliku. Kršenje ove obveze predstavlja tešku povredu ugovora i Klub može u tom slučaju raskinuti ovaj ugovor.

9) Igrač se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima koje imaju za cilj promociju Kluba, a naročito u aktivnostima putem medija (televizija, radio, tisak, javne priredbe, javne promocije i slično).

10) Igrač se obvezuje da neće davati izjave za medije o onome što se aktima Kluba smatra poslovnom tajnom, a posebno ako se to odnosi na unutarnje odnose u Klubu, sadržajima treninga, pripremama taktike za pojedine utakmice. Navedene podatke Igrač smije iznositi javno samo uz izričitu suglasnost ovlaštene osobe Kluba.

11) Igrač se obvezuje u slučaju bolesti ili ozljede neodložno javiti kod liječnika Kluba. Igrač je obavezan o nastanku navedene okolnosti bolesti ili ozljede odmah obavijestiti trenera Kluba. Trener podatke o bolesti ili ozljedi može davati samo uz pristanak Igrača. Igrač se obvezuje podvrgnuti se medicinskim pregledima za koje liječnik Kluba smatra da su potrebni te se pridržavati svih medicinskih preporuka i terapija koje je dobio od strane ovlaštenih liječnika. Igrač je dužan nalaz, odnosno doznake o spriječenosti za obavljanje rada dostaviti Klubu najkasnije tri dana od dana nastanka spriječenosti, odnosno, ako to nije u mogućnosti zbog bolesti ili ozljede, u roku od tri dana od prestanka te spriječenosti dostave

12) Igrač se obvezuje nositi odjeću Kluba (sportsku opremu, klupska odijela i sl.) koja mu je stavljena na raspolaganje od strane Kluba. Navedenu opremu i odjeću Igrač je dužan primjereno čuvati i održavati, a po isteku Ugovora vratiti je Klubu. Igrač je dužan naknaditi štetu ukoliko je njegovom krivnjom došlo do oštećenja ili gubitka navedene opreme i odjeće.

13) Igrač može, u dogovoru s Klubom i uz igračev prethodni pisani pristanak, nastupati određeno vrijeme za drugi klub (ustupanje), a Klub je dužan ispunjavati obveze prema igraču za vrijeme ustupanja, sukladno utvrđenju iz ovog Ugovora i Sporazuma o ustupanju.

14) Igrač se obvezuje reklamirati sponzore Kluba, odnosno komitente Kluba koji imaju s Klubom zaključen ugovor o sponzorstvu ili ugovor o promidžbi, a sve prema uvjetima i nalogu Kluba. Druge pravne ili fizičke osobe igrač može reklamirati, ali bez uporabe imena Kluba i klupskih obilježja.

15) Igrač se obvezuje da niti na koji način neće primati obećanja ili prihvaćati poklone i bilo koja druga davanja u novcu i/ili drugim vrijednostima ili pogodnostima od strane bilo kojih osoba te da će o bilo kojem sumnjivom ponašanju ili bilo kojoj ponudi bez odgodi obavijestiti Klub, HNS i nadležne državne institucije.

16) Igrač se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima Kluba i/ili HNS-a koje su usmjerene protiv rasizma i svih drugih oblika diskriminacije u nogometu.

Članak 9.

Pravo na uporabu lika i imena Igrača Klub i Igrač će urediti posebnim sporazumom, ali uvažavajući odredbu članka 8. st. 14. ovog Ugovora.

Članak 10.

1) Klub se obvezuje ispunjavati osim novčanih obveza iz članka 5. ovog Ugovora, i druge obveze prema Igraču.

2) Klub se obvezuje da će Igraču u potrebnoj mjeri staviti na raspolaganje sportsko-medicinsku, uključujući i stomatološku, i terapijsku njegu i liječenje, bez naknade. Igrač ima pravo, o svom trošku, na drugo mišljenje neovisnog medicinskog stručnjaka, ukoliko osporava mišljenje klupskog liječnika. Ukoliko će nastati različita mišljenja, obe strane su suglasne prihvatiti treće neovisno medicinsko mišljenje.

3) Klub se obvezuje, putem nadležnog liječnika Kluba, voditi evidenciju o povredama Igrača (uključujući i one zadobivene u sklopu reprezentacije), uz poštovanje obveze čuvanja povjerljivosti podataka.

4) Klub se obvezuje omogućiti sportsko usavršavanje Igraču angažiranjem stručnih osoba prilikom priprema, treninga i utakmica.

5) Klub se obvezuje omogućiti Igraču odlazak na pripreme i utakmice odgovarajuće nacionalne reprezentacije za koju nastupa, a sukladno važećim propisima FIFA-e i HNS-a. Tijekom boravka i igranja u reprezentaciji troškove snosi matični nacionalni savez.

6) Klub se obvezuje osigurati Igraču svu potrebnu sportsku opremu, bez naknade.

7) Klub je dužan Igraču koji se redovno obrazuje (škola, fakultet) omogućiti obavljanje aktivnosti vezane uz obrazovanje, te poticati takav vid aktivnosti.

8) Klub se obvezuje ugovoriti policu osiguranja za Igrača za slučaj bolesti i nezgode.

9) Klub se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima HNS-a koje su usmjerene protiv rasizma i svih drugih oblika diskriminacije u nogometu, te da će omogućiti Igraču da sudjeluje u tim aktivnostima.

10) Klub se obvezuje omogućiti Igraču _____

_____.

Članak 11.

1) Klub i Igrač se obvezuju da će poštivati sve Anti-doping pravilnike FIFA-e, UEFA-e i HNS-a.

2) Pod dopingom se smatra upotreba supstanci koje se nalaze na listi zabranjenih supstanci i korištenja zabranjenih metoda koje su navedene na doping listama uz pravilnike iz stavka 1 ovog članka, kao i na drugim relevantnim doping listama.

3) Igrač se obvezuje da neće uzimati doping, a Klub da mu neće nalagati uzimanje dopinga.

4.) Klub će poduzimati sve preventivne mjere za sprječavanje uporabe dopinga, kao i educirati Igrača o sprječavanju dopinga.

Članak 12.

1) Klub se obvezuje da niti na koji način neće diskriminirati Igrača u odnosu na druge igrače Kluba. Klub osobito neće diskriminirati Igrača zbog njegovog članstva ili aktivnosti u udruženju igrača koje priznaje FIFPro ili nekoj drugoj organizaciji koja štiti interese igrača. Diskriminiranjem se osobito smatra i nalažanje treniranja izvan programa, vremena i mjesta treninga momčadi za koju Igrač ima pravo nastupa, te nalažanja treniranja za momčad za koju igrač nema pravo nastupa, osim ukoliko nije izrečena klupska kazna udaljenja od treninga s odgovarajućom momčadi, sukladno Pravilniku Kluba o disciplinskoj odgovornosti.

2) Igrač ima pravo iznijeti svoje mišljenje vezano uz područje koje regulira ovaj Ugovor treneru i odgovornoj osobi Kluba, na način da se to mišljenje ne iznosi izvan Kluba.

3) Uz Igrača u postupcima iz ovoga članka, mogu sudjelovati i kapetan momčadi i predstavnik udruženja igrača koje priznaje FIFPro, kao i Igračev odvjetnik.

Članak 13.

1) Igrač koji smatra da mu je Klub povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku od 15 dana od dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo odnosno od dana saznanja za povredu prava zahtijevati od Kluba ostvarenje tog prava

2) U odluci o ostvarivanju prava Klub je dužan dati Igraču pouku o pravu ulaganja zahtjeva za ostvarivanje prava i upozoriti ga na rok za ulaganje zahtjeva i na tijelo kojem se upućuje zahtjev.

3) Detaljniji postupak povodom rješavanja zahtjeva za ostvarivanje prava, kao i zaštita dostojanstva Igrača, uređeni su općim aktom Kluba koji se prilikom potpisa ovog ugovora uručuje Igraču, što igrač potvrđuje potpisivanjem svake stranice općeg akta Kluba.

Članak 14.

Igrač će poslove definirane ovim Ugovorom obavljati u sjedištu Kluba, na klupskom nogometnom igralištu, na nogometnim igralištima sportskih protivnika Kluba, u mjestima koje Klub odredi za pripreme i utakmice, te na drugim mjestima koje odredi Klub.

Članak 15.

1) Klub ima pravo zbog povrede odredbi ovog Ugovora odrediti visinu kazne protiv Igrača, a sukladno općim aktima Kluba. Potpisom ovog Ugovora Igrač prihvaća primjenu Pravilnika o utvrđivanju visine kazne na način da će istu uplatiti Klubu ili da će Klub odgovarajuće umanjiti plaću i druga primanja Igrača, ali isključivo uz postojanje prethodne pisane suglasnosti Igrača nakon nastanka obveze prema klubu. Ugovorne strane su suglasne da maksimalni iznos jednokratne novčane kazne i ukupne godišnje novčane kazne koju klub može izreći utvrđuje Izvršni odbor HNS-a posebnom odlukom. Bez odluke Izvršnog odbora HNS-a koja utvrđuje predmetne iznose, Klub ne može izvršiti prijeboj potraživanja na plaći i drugim primanjima Igrača iz radnog odnosa, osim ako Igrač da svoju pisanu suglasnost, a riječ je o potraživanju koje je nastalo.

2) Igrač je suglasan da mu Klub u cilju regresne naplate može umanjiti isplatu plaće i drugih primanja iz ovog ugovora, isključivo u slučaju da je dao svoju pisanu suglasnost i nakon što je nastalo potraživanje Kluba prema Igraču, a sve u slučaju da je Klub platio nadležnim nogometnim savezima temeljem izrečenih disciplinskih kazni zbog postupaka Igrača koji su utvrđeni kao disciplinski prekršaji, a za koje je u disciplinskom postupku utvrđeno da su učinjeni s namjerom ili iz krajnje nepažnje

3) Igrač ima pravo žalbe na svaku odluku o kažnjavanju tijelu Kluba određenom relevantnim klupskim propisom. Igrač ima pravo da ga u disciplinskom postupku prati ili zastupa kapetan njegove momčadi ili predstavnik udruženja igrača koje priznaje FIFPro.

Članak 16.

1) Klub ima pravo na raskid (otkaz) ugovora pod sljedećim uvjetima _____
_____.

2) Igrač ima pravo na raskid (otkaz) ugovora pod sljedećim uvjetima _____
_____.

3) Neovisno o odredbama iz stavka 1. i stavka 2. ovog članka, Igrač i Klub imaju pravo raskinuti (otkazati) ugovor u slučaju da druga strana na teži način povrijedi obveze iz ovog ugovora, a u postupku predviđenim Pravilnikom o statusu igrača i registracijama HNS i drugim relevantnim propisima FIFA-e i HNS-a.

Članak 17.

Ukoliko Klub nakon završetka natjecateljske godine prelazi u stupanj natjecanja u kojem mogu nastupati samo igrači amateri, ovaj se Ugovor automatski raskida.

Članak 18.

1) Ugovorne strane suglasno utvrđuju da se transfer igrača realizira u skladu s odredbama Pravilnika o statusu igrača HNS-a, odnosno FIFA-e, koje reguliraju međunarodni transfer igrača.

2) U vezi transfera te posebnih uvjeta za njegovu realizaciju stranke su suglasne da će se o tome potpisati poseban aneks ovom Ugovoru.

Članak 19.

1) Adresa iz zaglavlja ovog Ugovora smatra se adresom za korespondenciju između Kluba i Igrača, a o svakoj promjeni druga strana se mora bez odgode obavijestiti.

2) Klub Igraču može davati obavijesti i putem oglasne ploče u prostorijama Kluba.

Članak 20.

1) Ovaj je Ugovor cjelovit i potpun te predstavlja pravu volju ugovornih strana. Njegovim potpisom isključuju se svi prethodni dogovori, usmeni ili pisani, postignuti između ugovornih strana u pogledu predmeta ovog Ugovora. Ovaj Ugovor u trenutku potpisivanja nema nikakvih pisanih ili usmenih dodataka.

2) Odredbe ovog Ugovora mogu se izmijeniti samo uz suglasnost obje ugovorne strane. Izmjene moraju biti u pisanom obliku. Pozivanje ugovornih strana na naknadne izmjene bilo koje od odredbi ovog pravnog posla neće proizvesti pravni učinak ukoliko izmjene nisu napravljene u naprijed navedenom obliku.

3) Odredbe koje dogovore Klub i Igrač, a nepovoljnije su za Igrača u odnosu na standardne odredbe koje je HNS utvrdio obrascem ugovora, ili su protivne kolektivnom ugovoru, ništetne su te se na Igrača kao radnika ima primijeniti povoljnije pravo.

4) Ukoliko bi se za neku od odredbi ovog Ugovora naknadno utvrdilo da je ništetna, ta činjenica neće imati učinka na ostale odredbe ovog Ugovora. Ugovor u cjelini ostaje valjan s time da se ugovorne strane obvezuju da će ništetnu odredbu zamijeniti valjanom koja će u najvećoj mogućoj mjeri omogućiti ostvarivanje cilja koji se htio postići odredbom za koju je ustanovljeno da je ništetna.

5) Za ovaj ugovor mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

6) Odredbe ovog ugovora su povjerljive i ne mogu se bez suglasnost druge strane otkrivati osim ovlaštenim tijelima Republike Hrvatske i HNS-a.

7) U slučaju spora ugovorne strane utvrđuju nadležnost Arbitražnog suda HNS-a. Klub i Igrač se obvezuju da moguće sporove iz ovog Ugovora neće rješavati pred redovnim sudovima. Klub i Igrač se izričito obvezuju da će u potpunosti poštivati sve odredbe propisa HNS kojima se uređuje način rada Arbitražnog suda HNS, uključujući i način izbora arbitara ili arbitražnog vijeća. Klub i Igrač, sukladno odredbama Zakona o arbitraži, izričito su se sporazumjeli da se pravorijek Arbitražnog suda HNS može pobijati pred međunarodnim Arbitražnim sudom za sport (CAS) u Lausanni, Švicarska. Eventualno pobijanje pravorijeka Arbitražnog suda HNS ne utječe na izvršnost tog pravorijeka.

8) Ukoliko je ovaj Ugovor sačinjen na više jezika, u slučaju spora važeća je verzija na hrvatskom jeziku. Ako ugovor zaključuje Igrač koji je strani državljanin ugovor treba biti preveden i ovjeren od strane ovlaštenog sudskog tumača onog jezika kojim se Igrač služi, a nije hrvatski jezik te se jedan primjerak prevedenog i ovjerenog ugovora predaje Igraču.

Članak 21.

1) Ugovorne strane potpisom ovog Ugovora potvrđuju da su isti pročitale i razumjele, te da s obzirom da on predstavlja njihovu pravu i ozbiljnu volju, prihvataju sva prava i obveze, kao i pravne posljedice koje iz njega proizlaze.

2) Za sve što nije predviđeno ovim Ugovorom vrijede odredbe Zakona o radu, posebnih propisa koji se odnose na profesionalni sport u Republici Hrvatskoj, općih akata FIFA-e, UEFA-e, HNS-a i Kluba

3) Ukoliko je Igrač maloljetan, Ugovor je valjan samo ako su ga supotpisali roditelj, staratelj ili drugi zakonski zastupnik Igrača.

4) Ovaj je Ugovor zaključen u pet (5) primjeraka, od kojih se po jedan (1) primjerak daje:

- a) Igraču
- b) Klubu
- c) Županijskom nogometnom savezu/Nogometnom središtu kod kojeg je zaključen
- d) Hrvatskom nogometnom savezu
- e) Udruzi klubova.

Pri zaključivanju ovog Ugovora sudjelovao je posrednik ili odvjetnik

(potpis, ime, prezime, adresa).

IGRAČ

Ovlašteni predstavnik KLUBA

(ime, prezime, funkcija u klubu)

Maloljetnog Igrača zastupa _____
(potpis, ime, prezime, svojstvo u odnosu na Igrača, adresa)

Da su ovaj Ugovor broj: _____ dana _____ kod

_____ potpisali ovlašteni predstavnik Kluba i Igrač tvrdi i ovjerava:

Ovlašteni predstavnik ŽNS/NS

Hrvatski nogometni savez
Komisija za ovjeru registracija
klubova i igrača HNS

Datum ovjere: _____

Prilog 3. Stipendijski ugovor o igranju

NK _____ iz adresa: _____, OIB: _____
_____ zastupan po _____ (u daljnjem tekstu: Klub)
(ime, prezime, funkcija u klubu)

i

_____ adresa: _____, OIB: _____,
državljanstva: _____ (u daljnjem tekstu: Igrač) registriranog dana
_____ po članku _____ Pravilnika o statusu igrača i registracijama

zaključili su dana _____ u _____ sljedeći

STIPENDIJSKI UGOVOR O IGRANJU

Članak 1.

Ovaj Ugovor zaključuje se temeljem članka _____ Pravilnika o statusu igrača i registracijama Hrvatskog nogometnog saveza (dalje: HNS).

Članak 2.

- 1) Ugovor se zaključuje za razdoblje od _____ do _____, odnosno do početka ljetnog prijelaznog roka u godini u kojoj ugovor ističe.
- 2) Ugovor s maloljetnim igračem zaključuje se na razdoblje od najduže tri (3) godine.

Članak 3.

1) Za usluge koje je Igrač dužan izvršavati prema Klubu, a koje su predmet untanačenja u ovome Ugovoru, te pravilnicima Kluba, ugovorne strane utvrđuju minimalni iznos mjesečne naknade od _____ kn, koji se ne može mijenjati bez aneksa ovom Ugovoru.

2) Ugovorne strane utvrđuju i posebne naknade i to:

3) Pored naknade, ugovorne strane utvrđuju i posebne premije i to:

4) Iznos posebnih premija iz stavka 3. ovog članka je promjenjiv te ugovorne strane potpisom ovog Ugovora suglasno prihvaćaju da se promjena visine premija može obaviti u skladu s Pravilnikom o nagrađivanju Kluba. Takva promjena visine premije je valjana i bez potpisivanja aneksa ovog Ugovora te se kao mjerodavna visina premije smatra ona utvrđena primjenom Pravilnikom o nagrađivanju Kluba, što ugovorne strane bezuvjetno prihvaćaju. Pravilnikom o nagrađivanju utvrđuje se pravo i obveze te rokovi isplate premija, ovisno o uspješnosti momčadi i igrača. Svaka izmjena Pravilnika o nagrađivanju Kluba treba biti sačinjena u pisanoj formi i dana Igraču, koji primitak potvrđuje stavljanjem datuma i potpisivanjem svake stranice Pravilnika o nagrađivanju Kluba.

5) Klub je obvezan prilikom potpisa ovog Ugovora Igraču predati Pravilnik o nagrađivanju i Disciplinski pravilnik Kluba, kao i druge propise važne za ispunjavanje obveza iz ovog ugovora i druge propise. Klub treba klupske pravilnike i druge propise dostaviti igraču na adresu boravišta u sjedištu Kluba, uz dokaz o uručenju.

6) Primanja Igrača iz ovog članka ugovorena su u netto iznosu te je Klub obvezan uplatiti eventualne pripadajuće poreze i druga davanja.

Članak 4.

1) Igrač se obvezuje pridržavati propisa FIFA-e, UEFA-e, HNS-a, a poglavito Statuta HNS-a, Pravilnika o statusu igrača, Pravilnika o nogometnim natjecanjima te Statuta i drugih akata Kluba.

2) Igrač se obvezuje da će igrati nogomet za Klub prema svojim najboljim sposobnostima, da će trenirati i pripremati se za utakmice Kluba. Igrač se obvezuje da će sve svoje sportske sposobnosti, znanja i vještine koristiti u prilog Kluba te da će u svom ponašanju izbjegavati sve što bi moglo umanjiti ugled Kluba ili negativno utjecati na klupske sportske rezultate ili na ostale djelatnosti Kluba.

3) Igrač se obvezuje pridržavati se svih trenerovih uputa i naloga, kao i ostalih ovlaštenih osoba Kluba (članova stručnog stožera, liječnika, uprave Kluba).

4) Igrač se obvezuje da će sudjelovati na svim natjecanjima i treninzima Kluba, na svim dogovorima igrača i ostalim aktivnostima vezanim za pripreme za utakmice i natjecanja (primjerično, ali ne isključivo: gledanje utakmica, analiziranje utakmica, seminari), uključujući i putovanja u zemlji i inozemstvu prijevoznim sredstvom koje odredi Klub.

5) Igrač se obvezuje da će se sportski i fair-play ponašati prema svim osobama koje sudjeluju na utakmici ili treningu (gledatelji, suigrači i protivnički igrači, treneri, nogometni suci) te da će se ponašati, kako u privatnom životu, tako i prilikom obavljanja nogometne djelatnosti, na način da ne šteti svojem ugledu, ugledu kluba i nogometa općenito.

6) Igrač se obvezuje da će voditi računa o zdravom načinu života i održavati tjelesnu spremu na visokoj razini.

7) Igrač se obvezuje da neće sudjelovati u drugim nogometnim aktivnostima koje ne proizlaze iz ovog Ugovora (osim sudjelovanja u aktivnostima nacionalne reprezentacije), kao niti u drugim potencijalno opasnim aktivnostima koje mu nije odobrio Klub.

8) Igrač se obvezuje da se neće osobno ili putem drugih osoba kladiti na sportskim kladionicama u bilo kojem obliku. Kršenje ove obveze predstavlja tešku povredu ugovora i Klub može u tom slučaju raskinuti ovaj ugovor.

9) Igrač se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima koje imaju za cilj promociju Kluba, a naročito u aktivnostima putem medija (televizija, radio, tisak, javne priredbe, javne promocije i slično).

10) Igrač se obvezuje da neće davati izjave za medije o onome što se aktima Kluba smatra poslovnom tajnom, a posebno ako se to odnosi na unutarnje odnose u Klubu, sadržajima treninga, pripremama taktike za pojedine utakmice. Navedene podatke Igrač smije iznositi javno samo uz izričitu suglasnost ovlaštene osobe Kluba.

11) Igrač se obvezuje u slučaju bolesti ili ozljede neodložno javiti kod liječnika Kluba. Igrač je obavezan o nastanku navedene okolnosti bolesti ili ozljede odmah obavijestiti trenera Kluba. Trener podatke o bolesti ili ozljedi može davati samo uz pristanak Igrača. Igrač se obvezuje podvrgnuti se medicinskim pregledima za koje liječnik Kluba smatra da su potrebni te se pridržavati svih medicinskih preporuka i terapija koje je dobio od ovlaštenih liječnika.

12) Igrač se obvezuje nositi odjeću Kluba (sportsku opremu, klupska odijela i sl.) koja mu je stavljena na raspolaganje od strane Kluba. Navedenu opremu i odjeću Igrač je dužan primjereno čuvati i održavati, a po isteku Ugovora vratiti je Klubu. Igrač je dužan naknaditi štetu ukoliko je njegovom krivnjom došlo do oštećenja ili gubitka navedene opreme i odjeće.

13) Igrač može, u dogovoru s Klubom i uz prethodni pisani pristanak, određeno vrijeme za drugi klub (ustupanje), a Klub je dužan ugovoriti, ukoliko za vrijeme ustupanja sam neće ispunjavati obveze, s drugim klubom kojemu se Igrač ustupa da drugi klub ispunjava sve obveze prema Igraču, sukladno utvrđenju iz ovog Ugovora i Sporazuma o ustupanju.

14) Igrač se obvezuje reklamirati sponzore Kluba, odnosno komitente Kluba koji imaju s Klubom zaključen ugovor o sponzorstvu ili ugovor o promidžbi, a sve prema uvjetima i nalogu Kluba. Druge pravne ili fizičke osobe igrač može reklamirati, ali bez uporabe imena Kluba i klupskih obilježja.

15) Igrač se obvezuje da niti na koji način neće primati obećanja ili prihvaćati poklone i bilo koja druga davanja u novcu i/ili drugim vrijednostima ili pogodnostima od strane bilo kojih osoba te da će o bilo kojem sumnjivom ponašanju ili bilo kojoj ponudi bez odgodi obavijestiti Klub, HNS i nadležne državne institucije.

16) Igrač se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima Kluba i/ili HNS-a koje su usmjerene protiv rasizma i svih drugih oblika diskriminacije u nogometu.

Članak 5.

Pravo na uporabu lika i imena Igrača Klub i Igrač će urediti posebnim sporazumom, ali uvažavajući odredbu članka 5. st. 14. ovog Ugovora.

Članak 6.

1) Klub se obvezuje ispunjavati osim novčanih obveza iz članka 3. ovog Ugovora, i druge obveze prema Igraču.

2) Klub se obvezuje da će Igraču u potrebnoj mjeri staviti na raspolaganje sportsko-medicinsku, uključujući i stomatološku, i terapijsku njegu i liječenje, bez naknade. Igrač ima pravo, o svom trošku, na drugo mišljenje neovisnog medicinskog stručnjaka, ukoliko osporava mišljenje klupskog liječnika. Ukoliko će nastati različita mišljenja, obje strane su suglasne prihvatiti treće neovisno medicinsko mišljenje.

3) Klub se obvezuje, putem nadležnog liječnika Kluba, voditi evidenciju o povredama Igrača (uključujući i one zadobivene u sklopu reprezentacije), uz poštovanje obveze čuvanja povjerljivosti podataka

4) Klub se obvezuje da ukoliko Igrač prilikom ispunjavanja obveza iz ovog Ugovora zadobije ozljedu ili profesionalnu bolest te uslijed toga ne bude u mogućnosti duže vrijeme ili za stalno izvršavati svoje obveze iz ovog Ugovora, izvršiti svoje obveze prema Igraču u skladu s ovim ugovorom.

5) Klub se obvezuje omogućiti sportsko usavršavanje Igraču angažiranjem stručnih osoba prilikom priprema, treninga i utakmica.

6) Klub se obvezuje omogućiti Igraču odlazak na pripreme i utakmice odgovarajuće nacionalne reprezentacije za koju nastupa, a sukladno važećim propisima FIFA-e i HNS-a. Tijekom boravka i igranja u reprezentaciji troškove snosi matični nacionalni savez.

7) Klub se obvezuje osigurati Igraču svu potrebnu sportsku opremu, bez naknade.

8) Klub je dužan Igraču koji se redovno obrazuje (škola, fakultet) omogućiti obavljanje aktivnosti vezane uz obrazovanje te mu pomoći pri ispunjenju njegovih školskih obveza (osigurati instrukcije i sl.) Klub će osloboditi Igrača svih obveza iz ovog Ugovora koje Igrač zbog školskih obveza ne može ispunjavati.

9) Klub se obvezuje da će osigurati Igrača za slučaj ozljede ili bolesti prouzročenih bavljenjem sportskom aktivnošću, a sukladno odredbama ovog Ugovora.

10) Klub se obvezuje da će sudjelovati u svim aktivnostima HNS-a koje su usmjerene protiv rasizma i svih drugih oblika diskriminacije u nogometu, te da će omogućiti Igraču da sudjeluje u tim aktivnostima.

11) Klub se obvezuje omogućiti Igraču: _____

_____.

Članak 7.

1) Klub i Igrač se obvezuju da će poštivati sve Anti-doping pravilnike FIFA-e, UEFA-e i HNS-a.

2) Pod dopingom se smatra upotreba supstanci koje se nalaze na listi zabranjenih supstanci i korištenja zabranjenih metoda koje su navedene na doping listama uz pravilnike iz stavka 1 ovog članka, kao i na drugim relevantnim doping listama.

3) Igrač se obvezuje da neće uzimati doping, a Klub da mu neće nalagati uzimanje dopinga.

4) Klub će poduzimati sve preventivne mjere za sprječavanje upotrebe dopinga, kao i educirati Igrača o sprječavanju dopinga.

Članak 8.

1) Klub se obvezuje da niti na koji način neće diskriminirati Igrača u odnosu na druge igrače Kluba. Klub osobito neće diskriminirati Igrača zbog njegovog članstva ili aktivnosti u udruženju igrača koje priznaje FIFPro ili nekoj drugoj organizaciji koja štiti interese igrača. Diskriminiranjem se osobito smatra i nalaganje treniranja izvan programa, vremena i mjesta treninga momčadi za koju Igrač ima pravo nastupa.

2) Igrač ima pravo iznijeti svoje mišljenje vezano uz područje koje regulira ovaj Ugovor treneru i odgovornoj osobi Kluba.

Članak 9.

Igrač će poslove definirane ovim Ugovorom obavljati u sjedištu Kluba, na klupskom nogometnom igralištu, na nogometnim igralištima sportskih protivnika Kluba, u mjestima koje Klub odredi za pripreme i utakmice, te na drugim mjestima koje odredi Klub.

Članak 10.

1) Klub ima pravo zbog povrede odredbi ovog Ugovora odrediti visinu kazne protiv Igrača, a sukladno općim aktima Kluba koji moraju biti uručeni Igraču nakon zaključenja ovog Ugovora. Potpisom ovog Ugovor Igrač prihvća primjenu Pravilnika o utvrđivanju visine kazne na način da će istu uplatiti Klubu ili da će Klub izvršiti umanjenje računa primljenog od Igrača, uz prethodnu pisanu suglasnost Igrača nakon nastanka obveze prema Klubu. Ugovorne strane su suglasne da maksimalni iznos jednokratne novčane kazne i ukupne godišnje novčane kazne koju klub može izreći utvrđuje Izvršni odbor HNS-a posebnom odlukom. Bez odluke Izvršnog odbora HNS- a koja utvrđuje predmetne iznose, Klub ne može izvršiti prijeboj potraživanja na naknadu i drugim primanjima Igrača iz ugovornog odnosa, osim ako je Igrač dao svoju pisanu suglasnost, a riječ je o potraživanju koje je nastalo.

2) Igrač ima pravo žalbe na svaku odluku o kažnjavanju tijelu Kluba određenom relevantnim klupskim propisom. Igrač ima pravo da ga tom prilikom zastupa kapetan njegove momčadi ili predstavnik udruženja igrača koje priznaje FIFPro.

Članak 11.

1) Klub ima pravo na raskid ugovora pod sljedećim uvjetima_____

_____.

2) Igrač ima pravo na raskid ugovora pod sljedećim uvjetima:

3) Neovisno o odredbama iz stavka 1. i stavka 2. ovog članka, Igrač i Klub imaju pravo raskinuti ugovor u slučaju da druga strana na teži način povrijedi obveze iz ovog ugovora, a u postupku predviđenim Pravilnikom o statusu igrača i registracijama HNS i drugim relevantnim propisima FIFA-e i HNS-a.

Članak 12.

Ukoliko Klub nakon završetka natjecateljske godine prelazi u stupanj natjecanja u kojem se ne mogu zaključivati ugovori s igračima, ovaj se Ugovor automatski raskida.

Članak 13.

1) Ugovorne strane suglasno utvrđuju da se transfer igrača realizira u skladu s odredbama Pravilnika o statusu igrača HNS-a, odnosno FIFA-e, koje reguliraju međunarodno transfer igrača.

2) Ugovorne strane se naročito obvezuju da će prilikom transfera koristiti usluge samo posrednika ili odvjetnika.

3) U vezi transfera te posebnih uvjeta za njegovu realizaciju stranke su suglasne da će se o tome potpisati poseban aneks ovom Ugovoru.

Članak 14.

1) Ovaj je Ugovor cjelovit i potpun te predstavlja pravu volju ugovornih strana. Njegovim potpisom isključuju se svi prethodni dogovori, usmeni ili pisani, postignuti između ugovornih strana u pogledu predmeta ovog Ugovora. Ovaj Ugovor u trenutku potpisivanja nema nikavih pisanih ili usmenih dodataka.

2) Odredbe ovog Ugovora mogu se izmijeniti samo uz suglasnost obe ugovorne strane. Izmjene moraju biti u pisanom obliku. Pozivanje ugovornih strana na naknadne izmjene bilo

koje od odredbi ovog pravnog posla neće proizvesti pravni učinak ukoliko izmjene nisu napravljene u naprijed navedenom obliku.

3) Ukoliko bi se za neku od odredbi ovog Ugovora naknadno utvrdilo da je zabranjena, ta činjenica neće imati učinka na ostale odredbe ovog Ugovora. Ugovor u cjelini ostaje valjan s time da se ugovorne strane obvezuju da će zabranjenu odredbu zamijeniti valjanom koja će u najvećoj mogućoj mjeri omogućiti ostvarivanje cilja koji se htio postići odredbom za koju je ustanovljeno da je zabranjena.

4) Za ovaj ugovor mjerodavno je pravo Republike Hrvatske.

5) Odredbe ovog ugovora su povjerljive i ne mogu se bez suglasnost druge strane otkrivati osim ovlaštenim tijelima Republike Hrvatske i HNS-a.

6) U slučaju spora ugovorne strane utvrđuju nadležnost Arbitražnog suda HNS-a. Klub i Igrač se obvezuju da moguće sporove iz ovog Ugovora neće rješavati pred redovnim sudovima. Klub i Igrač se izričito obvezuju da će u potpunosti poštivati sve odredbe propisa HNS kojima se uređuje način rada Arbitražnog suda HNS, uključujući i način izbora arbitara ili arbitražnog vijeća. Klub i Igrač, sukladno odredbama Zakona o arbitraži, izričito su se sporazumjeli da se pravorijek Arbitražnog suda HNS može pobijati pred međunarodnim Arbitražnim sudom za sport (CAS) u Lausanni, Švicarska. Eventualno pobijanje pravorijeka Arbitražnog suda HNS ne utječe na izvršnost tog pravorijeka

7) Ukoliko je ovaj Ugovor sačinjen na više jezika, u slučaju spora važeća je verzija na hrvatskom jeziku. Ako ugovor zaključuje Igrač koji je strani državljanin ugovor treba biti preveden i ovjeren od strane ovlaštenog sudskog tumača onog jezika kojim se Igrač služi, a nije hrvatski jezik te se jedan primjerak prevedenog i ovjerenog ugovora predaje Igraču.

Članak 15.

Adresa iz zaglavlja ovog Ugovora smatra se adresom za korespondenciju između Kluba i Igrača, a o svakoj promjeni druga strana se mora bez odgode obavijestiti.

Članak 16.

1) Ugovorne strane potpisom ovog Ugovora potvrđuju da su isti pročitale i razumjele, te da s obzirom da on predstavlja njihovu pravu i ozbiljnu volju, prihvaćaju sva prava i obveze, kao i pravne posljedice koje iz njega proizlaze.

2) Za sve što nije predviđeno ovim Ugovorom vrijede odredbe Zakona o obveznim odnosima, posebnih propisa koji se odnose na profesionalni sport u Republici Hrvatskoj, općih akata FIFA-e, UEFA-e, HNS-a i Kluba

3) Ukoliko je Igrač maloljetan, Ugovor je valjan samo ako su ga supotpisali roditelj, skrbnik ili drugi zakonski zastupnik Igrača.

4) Ovaj je Ugovor zaključen u pet (5) primjeraka, od kojih se po jedan (1) primjerak daje:

- a) Igraču
- b) Klubu
- c) Županijskom nogometnom savezu/Nogometnom središtu kod kojeg je sklopljen
- d) Hrvatskom nogometnom savezu
- e) Udruzi klubova.

Pri zaključivanju ovog Ugovora sudjelovao je posrednik ili odvjetnik _____ potpis, ime, prezime, adresa).

IGRAČ

Ovlašteni predstavnik KLUBA

(ime, prezime, funkcija u klubu)

Maloljetnog Igrača zastupa _____
(potpis, ime, prezime, svojstvo u odnosu na Igrača, adresa)

Da su ovaj Ugovor broj: _____ dana _____ kod

_____ potpisali ovlašteni predstavnik Kluba i Igrač tvrdi i ovjerava:

Ovlašteni predstavnik ŽNS/NS

Hrvatski nogometni savez
Komisija za ovjeru registracija
klubova i igrača HNS

Datum ovjere: _____

SAŽETAK

Definiranje problema istraživanja provodi se utvrđivanjem okvira dugotrajne imovine na primjeru š.d.d. „X“ sukladno zahtjevima računovodstvenih standarda (Zakon o računovodstvu, MSFI, HSFI, Pravilnik RGFI) i specijalnim regulativama (FIFA, UEFA i HNS). Također, problem istraživanja ovog rada predstavlja i amortizacija jer imovina podliježe amortizaciji. Glavni cilj ovog rada je prikazati stvarnu sliku računovodstva dugotrajne imovine prema MSFI-u te ga prikazati na primjeru š.d.d. „X“ temeljem teorijske i empirijske razrade.

Sa računovodstvenog aspekta dugotrajnu imovinu uređuje Zakon o računovodstvu i računovodstveni standardi (MSFI, HSFI, Pravilnik RGFI), dok specijalna regulativa poput FIFA, UEFA i HNS pobliže opisuje računovodstvo š.d.d.

Analiza računovodstva dugotrajne imovine u š.d.d. „X“ provedena je za razdoblje od 2013. do 2014. godine. Rezultati istraživanja pokazuju da se dugotrajna materijalna imovina u š.d.d. „X“ povećala u 2014. godini u odnosu na 2013. za 1.074.866 kn. Dugotrajna nematerijalna imovina se u 2014. godini smanjila za 1.995.881 kn u odnosu na prethodnu godinu. Materijalna imovina je izgubila ukupno na vrijednosti 586.128 kn što je deset puta manje nego li je to u slučaju nematerijalne imovine. Š.d.d. „X“ je ukupno amortizirao 7.771.299 kn nematerijalne imovine.

Analiza pokazuje da se Klub nalazi u lošoj financijskoj poziciji te bi trebao sve više težiti ka poslovnom dobitku i ostvarivati uspješnije rezultate kako bi se dug sveo u razumne granice ili u potpunosti eliminirao.

Ključne riječi: dugotrajna imovina, MSFI, š.d.d. „X“

SUMMARY

The definition of the problem of this research is carried out by establishing the framework of long maturity assets in the example of football club „X" in accordance with the requirements of accounting standards (Accounting Law, IFRS, HSFI, Rule of RGFI) and special regulations (FIFA, UEFA and HNS). Also, the problem of research in this paper is depreciation as the asset is subject to amortization. The main purpose of this paper is to present the real picture of the accounting of long maturity assets in accordance with IFRS and present it in the example of football club „X" based on theoretical and empirical elaboration.

Accounting aspects of long maturity assets are regulated by the Accounting Law and Accounting standards (IFRS, HSFI, Rule of RGFI), while special regulations such as FIFA, UEFA and HNS describe more precisely the accounting of football club „X".

Analysis of the accounting of long maturity assets in football club „X" was conducted for the period from 2013 to 2014. The research results show that long maturity tangible assets of football club "X" have increased in 2014 compared to 2013 by 1,074,866 kn. Long maturity intangible assets have decreased by 1,995,881 kn in 2014 compared to the previous year. Tangible assets amounted for 586,128 kn, which is ten times less than in the case of intangible assets. Football club „X" has depreciated the total of 7,771,299 kn of intangible assets.

The analysis shows that the Club is in a bad financial position and should strive more towards business gain and achieve more successful results in order to keep the debt level within reasonable limits or completely eliminated.

Key words: long maturity assets, IFRS, football club „X"